

رمز گشایی از تورم ایران؛ وقتی جنگ فقط یک «بهانه» است!

عکس: علی رضا اکبری

فرصت طلایی سرمایه‌گذاری؛ کشت فراسرزمینی ایران در اوراسیا
مهدی آزادپوری
خبرنگار

در شرایطی که امنیت غذایی به یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های امنیت ملی کشورها تبدیل شده و محدودیت منابع آب و خاک به چالش جدی بخش کشاورزی ایران بدل شده است، کشت فراسرزمینی در منطقه اوراسیا می‌تواند به‌عنوان یک راهبرد اقتصادی و راهحل بلندمدت مورد توجه قرار گیرد.

این راهبرد نه تنها امکان تأمین پایدار محصولات اساسی را فراهم می‌کند، بلکه می‌تواند زمینه‌ساز توسعه همکاری‌های اقتصادی، افزایش صادرات و جذب سرمایه‌گذاری مشترک شود. منطقه اوراسیا، به‌ویژه کشورهای آسیای مرکزی و حوزه قفقاز، به دلیل برخورداری از اراضی حاصلخیز، منابع آب مناسب و هزینه‌های تولید پایین‌تر، ظرفیت قابل توجهی برای توسعه کشاورزی دارد. بسیاری از این کشورها با هدف افزایش بهره‌وری اراضی کشاورزی و جذب سرمایه‌های خارجی، سیاست‌های حمایتی و مشوق‌های متنوعی برای سرمایه‌گذاران خارجی در نظر گرفته‌اند. این شرایط، فرصتی کم‌نظیر برای ایران ایجاد کرده است تا با سرمایه‌گذاری هدفمند، بخشی از نیازهای غذایی خود را از طریق تولید خارج از مرزها تأمین کند.

از منظر اقتصادی، کشت فراسرزمینی در اوراسیا می‌تواند به کاهش هزینه تولید محصولات استراتژیک مانند غلات، دانه‌های روغنی و خوراک دام کمک کند. محدودیت منابع آبی در ایران موجب شده است تولید برخی محصولات کشاورزی با هزینه بالا و فشار بر منابع طبیعی انجام شود. انتقال بخشی از تولید به کشورهای دارای منابع آب فراوان، علاوه بر صرفه‌جویی در مصرف آب داخلی، می‌تواند بهره‌وری اقتصادی در زنجیره تأمین غذا را افزایش دهد.

از سوی دیگر، نزدیکی جغرافیایی کشورهای اوراسیا به ایران، مزیت مهمی در کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل و تسهیل مبادلات تجاری ایجاد می‌کند.

توسعه کریدورهای ترانزیتی شمال-جنوب و گسترش همکاری‌های حمل‌ونقل منطقه‌ای، امکان انتقال سریع محصولات کشاورزی را فراهم ساخته و ریسک‌های لجستیکی را کاهش می‌دهد. این موضوع، در مقایسه با سرمایه‌گذاری کشاورزی در مناطق دور دست جهان، مزیت رقابتی قابل توجهی برای همکاری با کشورهای اوراسیا ایجاد می‌کند.

با این حال، تحقق موفق کشت فراسرزمینی نیازمند تدوین سیاست‌های حمایتی و ایجاد زیرساخت‌های حقوقی و مالی مناسب است. سرمایه‌گذاری کشاورزی در خارج از کشور مستلزم توافقات بلندمدت، تضمین حقوق مالکیت، حمایت‌های بانکی و بیمه‌ای و ایجاد سازوکارهای مشترک با دولت‌های میزبان است. همچنین نقش بخش خصوصی در این حوزه بسیار تعیین‌کننده است و بدون مشارکت فعال شرکت‌های کشاورزی و صنایع غذایی، توسعه این راهبرد امکان‌پذیر نخواهد بود.

نکته مهم دیگر، ضرورت نگاه زنجیره‌ای به کشت فراسرزمینی است. سرمایه‌گذاری در تولید محصولات کشاورزی باید همراه با توسعه صنایع فرآوری، ذخیره‌سازی و صادرات باشد تا ارزش افزوده اقتصادی آن برای کشور افزایش یابد. در غیر این صورت، صرف تولید مواد خام در خارج از کشور نمی‌تواند اهداف کلان اقتصادی و امنیت غذایی را به‌طور کامل محقق کند.

کشت فراسرزمینی در اوراسیا را می‌توان یکی از فرصت‌های راهبردی پیش‌روی اقتصاد ایران دانست؛ فرصتی که در صورت برنامه‌ریزی دقیق، می‌تواند به تقویت امنیت غذایی، کاهش فشار بر منابع طبیعی و توسعه همکاری‌های اقتصادی منطقه‌ای منجر شود. استفاده مؤثر از این ظرفیت نیازمند عزم سیاست‌گذاری، تسهیل فضای سرمایه‌گذاری و حضور فعال بخش خصوصی است. در شرایط کنونی، اوراسیا می‌تواند به شریک راهبردی ایران در تأمین پایدار غذا و توسعه کشاورزی مدرن تبدیل شود.

تنگه هرمز به حالت قبل بازمی‌گردد

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: ما به هیچ وجه تنگه هرمز را به حالت قبل بازمی‌گردانیم، چرا که دستور رهبر انقلاب است. علی نیکزاد، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی در گفتگویی تلویزیونی گفت: اورانیوم غنی شده ۶۰ درصد ایران ۴۰۰ کیلوگرم بوده و الان ترامپ دروغگو می‌گوید که باید ۴۵۰ کیلوگرم تحویل دهیم. این ۵۰ کیلوگرم را از کجا اضافه کرده است؟ اصلاً چرا باید تحویل دهیم؟ وی متذکر شد: مگر ترامپ بعد از بمباران فردو و نظنز نگفت که همه چیز را از بین برده و ایران دیگر هسته‌ای ندارد؟ با وجود این، الان می‌گوید که قبول نمی‌کنم ایران هسته‌ای داشته باشد؛ ترامپ چه کاره دنیا است؟ گمان‌انگیز مردم اردبیل در مجلس شورای اسلامی بیان کرد: آمریکا ۵ هزار بمب دارد و برای اولین بار در تاریخ از بمب اتم در هیروشیما و ناگازاکی استفاده کرد. از سوی دیگر، آمریکا به بهانه وجود سلاح کشتار جمعی، به عراق حمله کرد و در آنجا هم جنایت انجام داد. نایب رئیس مجلس شورای اسلامی در ادامه با اشاره به سفر اخیر وزیر خارجه کشورمان به پاکستان، گفت: ترامپ اعلام کرد که ویتکاف و کوشنر را به پاکستان می‌فرستد و عراقچی هم از ایران می‌آید.

صیانت از اشتغال با تقویت تولید داخلی

در شرایطی که پیامدهای جنگ، بخشی از بنگاه‌های اقتصادی را با کاهش ظرفیت، اختلال در زنجیره تأمین و فشارهای...

صفحه ۲

شرایط جنگی نیازمند تصمیمات سریع اقتصادی

گره‌زدن معیشت مردم و کارگران به نوسانات بازار پول و ارز می‌تواند تبعات سنگینی برای اقتصاد و تولید داشته باشد...

صفحه ۳

روایت صنعت از ۴۰ روز جنگ

با پایان جنگ ۴۰ روزه و آغاز آتش‌بس، بخش صنعت ایران در حالی به مسیر بازگشت حرکت می‌کند که تأمین مواد اولیه...

صفحه ۸

رمز گشایی از تورم ایران؛ وقتی جنگ فقط یک «بهانه» است!

کریم حسن پور - در روزهای اخیر، ادبیاتی در حال شکل‌گیری است که تلاش دارد با نسبت دادن تمام مشکلات اقتصادی به هزینه‌های جنگ، افکار عمومی را گمراه کند، در حالی‌که بسیاری از مشکلات ریشه در سیاست‌های داخلی دارد.

آنچه دچار مشکل شده بود، برای مثال، لوازم بدی خودرو به دلیل اینکه محل عمده تجارت آنها بیشتر در کشور امارات بوده و به دلیل تنش‌های میان ایران و کشورهای حاشیه خلیج فارس، این مسیر تجاری مختل شده؛ این اختلال منجر به نوسان در عرضه این کالاها و افزایش قیمت شده است.

همه این عوامل در کنار عامل روانی و تحریک روانی، تأثیر بسیاری در تورم داشته‌اند. بیشتر از اینکه کالا واقعاً در بازار کم باشد، نگرانی از اینکه کالا تأمین خواهد شد یا نه، به گرانی‌ها و افزایش قیمت‌ها دامن می‌زند. در این شرایط، مهم است که دولت‌مردان در تلاش شبانه‌روزی برای ایجاد مسیرهای تجارت و تأمین کالاها می‌تواند نیاز بازار از طرق مختلف و جایگزین باشند. دولت در این زمینه تلاش‌هایی هم کرده است؛ برای مثال، ابلاغ اختیارات جدید به استانداران استانی‌ها، مرزی برای تأمین کالاها اساسی از طرف دولت، در همین راستا بوده است.

دولت می‌تواند اقدامات بیشتری هم انجام دهد. به خصوص ایجاد ظرفیت‌های تهاژ آرزوی یا مرادلات آرزوی در کشورهای غیر از کشورهای حاشیه خلیج فارس، می‌تواند مفید برای دور زدن تحریم‌ها و ایجاد معاملات تجاری کشور ایجاد کند. از سوی دیگر، به نظر می‌رسد باید شبکه ترستی‌های رسمی و غیررسمی در خدمت شبکه تجاری کشور قرار گیرند تا در شرایط فعلی، دور زدن محاصره اقتصادی، بی‌اثر کردن تحریم‌ها و تأمین کالاها مورد نیاز کشور را تسهیل کنند. در همین حال، وعده دولت مبنی بر جبران آثار تورم از طریق سازوکار بررسی فصولی و واریز مبالغه‌ناقص به حساب خانوارها نیز با ابهام، تأخیر و عدم شفافیت در اجرا روبه‌رو شده است.

این ابهام، در روایت‌سازی جریان یادشده، عمداً در حاشیه قرار می‌گیرد و دوباره جنگ، به عنوان علت‌العلل همه مشکلات معرفی می‌شود؛ به‌گونه‌ای که ضعف در برنامه‌ریزی، تأخیر در اجرا و پاسخ‌گو نبودن برخی دستگاه‌ها کمتر دیده شود.

در میان این شرایط، اظهارات بعضی از مسئولان که صرفاً بر بیان واقعیت‌های جنگ و توصیف دشواری‌های احتمالی آینده تمرکز کرده‌اند نیز محل تأمل است. بدون تردید اطلاع‌رسانی شفاف و صادقانه به مردم یک ضرورت انکارناپذیر است؛ اما پرسش اینجاست که وظیفه مدیر در شرایط بحران فقط هشدار دادن و توصیف وضعیت خطیر است یا فراتر از آن، ارائه راه‌حل و پیشبرد اقدامات عملی نیز بخش جدایی‌ناپذیر این مسئولیت به شمار می‌رود؟ افکار عمومی انتظار دارد مسئولان به‌ویژه در حوزه اقتصاد علاوه بر ترمیم واقعیت‌ها، به‌طور روشن و قابل پیگیری از برنامه‌ها، ابزارها و اقداماتی بگویند که برای کنترل بازار، مهار فشارهای اقتصادی و مقابله با جنگ اقتصادی دشمن در نظر گرفته‌اند؛ نه اینکه صرفاً به صف هشداردهندگان بپیوندند.

توقف معاملات ملک؛ بازار مسکن پس از جنگ چگونه احیا می‌شود؟

بازار مربوط می‌شود. خریدار مسکن معمولاً تمام دارایی خود را به صورت نقد در اختیار ندارد تا بتواند بلافاصله برای خرید اقدام کند، بلکه بخش قابل توجهی از دارایی افراد در بازارهایی همچون بورس، طلا، ارز و حتی خودرو توزیع شده است. این کارشناسان ارشد بازار مسکن ادامه داد: در چنین شرایطی تعیین تکلیف این دارایی‌ها اهمیت زیادی دارد. به عنوان مثال باید مشخص شود که بازار طلا در چه سطح قیمتی به ثبات می‌رسد یا بازار ارز و سایر دارایی‌ها در چه شرایطی قرار می‌گیرد. زمانی که اقتصاد در وضعیت ثبات و قابل پیش‌بینی قرار گیرد، افراد می‌توانند درباره فروش دارایی‌های خود و تجمیع سرمایه برای خرید مسکن تصمیم‌گیری کنند. غیبی تصریح کرد: فرآیند تجمیع دارایی‌ها و تبدیل آن‌ها به سرمایه ملکی نیازمند زمان است؛ زیرا هر یک از این بازارها محل ارزیابی و تصمیم‌گیری برای صاحبان سرمایه محسوب می‌شود تا مشخص کنند دارایی خود را با چه قیمتی به فروش برسانند.

آمریکایی - صهیونیستی علیه ایران بوده؛ عاملی که باعث شد حتی همان حداقل تحرک نیز در بازار از بین برود. فعالان بازار مسکن معتقدند پیش از وقوع این تحولات، نشانه‌هایی از بازگشت تدریجی رونق در بازار قابل مشاهده بود. افزایش مراجعات خریداران، رشد نسبی قابل‌های عرضه و حتی شکل‌گیری رقابت محدود میان متقاضیان در برخی مناطق شهری، همگی از تغییر فاز بازار از رکود عمیق به سمت تحرک نسبی حکایت داشتند. اما این روند با آغاز جنگ، به‌طور کامل متوقف شد. در همین رابطه، منصور غیبی، کارشناس ارشد بازار مسکن در گفتگو با خبرنگار مهر با اشاره به وضعیت بازار مسکن پس از عبور از شرایط جنگی، اظهار کرد: بازار مسکن پس از پایان جنگ با دو نوع ترمیم مواجه می‌شود: نخست ترمیم روحی و روانی فعالان بازار و دوم تثبیت و تعادل‌یختی به حوزه اقتصاد و بازار مسکن.

وی افزود: در بخش نخست، موضوع به بازگشت اعتماد و باور خریداران برای ورود مجدد

زودتر با خبر شوید...
www.mozayedemonaghese.com
واحد پشتیبانی و سایت ۰۲۱-۴۹۱۰۵۴۲۵

روزنامه در اقتصاد

دوشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۹۰
www.marzeghtesad.ir

۲۷ ماه مدیریت تقاضا رف التهاب در بازار فولاد

دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با قنبردانی از اقدامات وزارت صمت برای تأمین وررهای فولادی مورد نیاز صنایع پایین دستی، از برنامه‌ریزی برای عرضه ورق گرم فولاد مبارکه در هفته جاری خبر داد. سیدرسول خلیفه سلطانی در جلسه کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران تصریح کرد:با همکاری انجمن فولادمبارکه، وزارت صمت برنامه واردات هوشمندن و هدفمند اسلب و ورق گرم فولادی را در دستور کار فوری خود قرار داده است. لذا از صنایع مصرف‌کننده ورق‌های فولادی می‌خواهیم پس از ارائه گزارش انجمن فولاد از اولیه خود را مدیریت کنند چرا که التهاب بازار این محصول با همین واردات هوشمند رفع خواهد شد در این جلسه که علاوه بر مدیران انجمن فولاد، نماینده مردم مبارکه در مجلس شورای اسلامی، تعدادی از مقامات و مدیران وزارت صمت، سازمان توسعه تجارت، بانک مرکزی و اتاق تهران و چند تشکل وابسته به صنعت فولاد از آن حضور داشتند. پس از ارائه گزارش انجمن فولاد از وضعیت صنعت فولاد پس از جنگ تحمیلی سوم، موضوعات مختلفی از جمله توازن زنجیره فولاد در دوره پسانجگ، واردات و صادرات محصولات مورد نیاز صنایع پایین دستی فولاد با توجه به اولویت و ردیف تعرفه، تأمین ارز و رفع مشکلات مربوط به ثبت سفارش و همچنین مدیریت کوتاه مدت بازار با استفاده از راهکارهای کارشناسی تشکل‌ها مورد بررسی و در دستور کار قرار گرفت.

—————

۷ نمایندگان تام‌لاختیار وزیر اقتصاد به کدام استان‌ها رفتند؟

وزارت امور اقتصادی و دارایی در جریان جنگ تحمیلی سوم و همچنین در دوره پسانجگ، برنامه‌های متعددی برای تنظیم معیشت مردم و نیز حمایت از بنگاههای اقتصادی به کار بست که در جریان اجرای این برنامه‌ها، نمایندگان تام‌لاختیار وزیر اقتصاد بازدیدی از استان‌های مختلف داشتند.

با وقوع جنگ تحمیلی دوم و با تجربه ای که دولت از جنگ ۱۲ روزه داشت، یکی از پرکارترین دستگاه‌ها، وزارت امور اقتصادی و دارایی بود که اقدامات مؤثری در زمینه تولید و معیشت مردم و تجارت و اشتغال در شرایط جنگی بر عهده داشت.

یکی از مهمترین اقداماتی که از نخستین روزهای آغاز جنگ تحمیلی سوم و با مصوبه نهادهای بالادستی از جمله شورای عالی امنیت ملی از سوی وزارت اقتصاد پیگیری شد، اصلاح فرآیندهای تسریع‌کننده در ترخیص کالا از گمرکات استان‌ها بود که از ۱۲ اسفند پارسل به گمرک ایران ابراج شد.

بر اساس این بخشنامه و با هدف کاهش آثار سوء جنگ بر معیشت، الزام به ارائه کد ساتا که مربوط به تأیید منشأ (ارزی) از سوی بانک مرکزی برداشته شد. همچنین دایره کالاهای مشمول ترخیص ۹۰ درصدی افزایش یافت و امکان واردات کالاهای اساسی از گمرکات استان‌های مرزی بدون نیاز به تأیید منشأ ارزی برای واردکنندگان کوچکتر فراهم شد.

در سایر بخش‌ها از جمله لغو منع واردات کالا از مناطق آزاد و افزایش واردات کالاهای اساسی از مناطق آزاد به سرزمین اصلی، حذف برخی قوانین و بخشنامه های دست و پاگیر مالیاتی برای بنگاه های اقتصادی، رفع برخی مشکلات بیمه ای، کاهش محدودیت های بانکی و … نیز توانست تا حدودی برخی موانع برای بهبود وضعیت بنگاه های اقتصادی را از پیش رو بردارد در کنار این اقدامات، اعطای تسهیلات بدون نیاز به تشریفات و بروکراسی معمول به خانواده ها و بنگاه های آسب دیده از جنگ هم از برنامه های بود که توانست برخی از مشکلات معیشتی اقشار مختلف به ویژه کارگران را از میان بردارداین اقدامات سبب شد تا محمدرضا عارف معاون اول رئیس جمهور در دیداری با سید علی مدنی زاده وزیر امور اقتصادی و دارایی از برنامه های انجام شده و با در دست اقدام از سوی وزارت اقتصاد تقدیر کند.معاون اول رئیس جمهور با تأکید بر ضرورت حفظ ثبات اقتصادی کشور گفت: باید فشار اقتصادی بر مردم و کسبوکارها به حداقل برسد و سرعت تصمیم‌گیری در دستگاههای اقتصادی افزایش یابد،یو، تأمین معیشت مردم را از اولویتهای اساسی دولت دانست و افزود: پس از پایان درگیری‌ها، مدیریت فضای اقتصادی و برنامه‌ریزی برای بازسازی و احیای تولید باید با سرعت و هماهنگی کامل انجام شود تا معیشت مردم دچار اختلال نشود.مدنی زاده نیز گزارشی از اقدامات انجام‌شده در حوزه‌های مالیاتی، گمرکی و بانکی به عرف ارائه کرد که از جمله آن‌ها، می‌توان به تمویق نسیه‌های ضمانت‌نامه‌های گمرکی، حمایت مالیاتی از بنگاه‌های کوچک و متوسط، تسریع در پرداخت بیمه خسارات منازل مسکونی و آغاز ریزبی خسارات صنایع بزرگ اشاره کرد.وزیر اقتصاد در این راستا و برای نظارت میدانی بر اجرای برنامه های مورد نظر وزارت امور اقتصادی و دارایی، نمایندگان ویژه خود را به استان های مختلف به خصوص استان های درگیر با آسیب های جنگی با استان های کمتر برخوردار اعزام کرد تا طور مستقیم در جریان اجرای بخشنامه ها و مصوبات معیشتی دولت قرار گیرند.فرد عسگری معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک طی هفته گذشته و جاری سفرهای متعددی به ۳ استان جنوبی دارای بیشترین فعالیت گمرکی شامل هرمزگان، بوشهر و خوزستان که قطب واردات کالا و به ویژه بندر امام خمینی که هاب واردات کالاهای اساسی است، داشت. همچنین در استان بوشهر در جریان صادرات محوله مالی نفتی از این استان به عنوان مرکز صادرات فرآورده‌های نفتی قرار گرفت.رتیجیس کل گمرک سفری نیز به آذربایجان غربی و بازدید از گمرکات این استان به عنوان مرکز تجارت با ترکیه داشت و در گمرک گلبولغ نشتسی با همتای ترکیه ای خود بر گزار کرد. علی جبازی رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل بیمه ایران به ۲ استان کرمان و سیستان و بلوچستان در جنوب شرق کشور سفر کرد و دیداری از بنگاه های اقتصادی داشت تا درباره نحوه تأمین بیمه خسارات واحدهای تولیدی این استان‌ها تصمیم گیری شود.

صیانت از اشتغال با تقویت تولید داخلی

مریم لطفی – در شرایطی که پیامدهای جنگ، بخشی از بنگاه‌های اقتصادی را با کاهش ظرفیت، اختلال در زنجیره تأمین و فشارهای مالی روبه‌رو کرده، دولت تلاش کرده با مجموعه‌ای از حمایت‌های مالی و غیر مالی، از یک‌سو مانع توقف فعالیت واحدهای تولیدی شود و از سوی دیگر، جلوی تعدیل نیروی انسانی را بگیرد. در آستانه روز جهانی کارگر، این بسته حمایتی را می‌توان تلاشی برای آن دانست که هزینه بحران، مستقیماً بر دوش کارگران و اشتغال کشور نیفتد.

این رویکرد نشان می‌دهد دولت در حوزه کار، همزمان دو مسیر را دنبال می‌کند: از یک‌سو، ایجاد سازوکارهای حمایتی برای کارگرانی که در معرض آسیب قرار گرفته‌اند و از سوی دیگر، تقویت انگیزه بنگاه‌ها برای حفظ نیروی انسانی و پرهیز از تعدیل.

بسته حمایتی دولت برای بنگاه‌ها

سیاست‌های دولت در حمایت از کسبوکارها فقط به حوزه بیمه بیکاری و رفاه کارگران محدود نمانده است. در بخش اقتصادی نیز مجموعه‌ای از اقدامات برای کاهش فشار بر بنگاه‌ها در نظر گرفته شده که از اصلاح مقررات و کاهش موانع اداری تا تأمین سرمایه در گردش و بازسازی واحدهای آسیب‌دیده را دربر می‌گیرد.

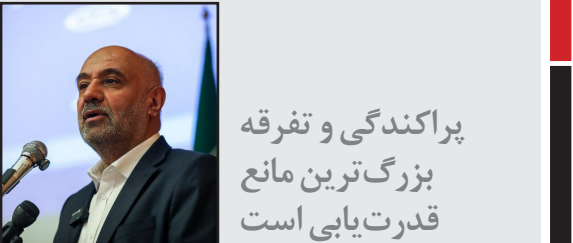
در هفته‌های ابتدایی بحران، بخشی از رویه‌های گمرکی، بانکی، مالیاتی و اداری با هدف کاهش فشار بر فعالان اقتصادی اصلاح شد تا بنگاه‌ها بتوانند در کوتاه‌ترین زمان ممکن از موانع فوری عبور کنند. ترخیص کالاهای دیو شده در گمرکات، حل بخشی از مشکلات بانکی و مالیاتی، تعویق برخی تعهدات و تمدید خودکار برخی مجوزها، از جمله اقداماتی بود که با هدف جلوگیری از اختلال گسترده‌تر در فعالیت واحدهای اقتصادی انجام شد.

همزمان، تأمین سرمایه در گردش برای بنگاه‌هایی که با وجود آسیب‌ها همچنان امکان ادامه فعالیت دارند، در دستور کار قرار گرفت. منطقی این اقدام روشن است: اگر واحد تولیدی نتواند مواد اولیه تهیه کند یا نقدینگی لازم برای پرداخت هزینه‌های جاری را در اختیار نداشته باشد، خیلی زود ناچار به کاهش تولید و در نهایت کاهش نیروی کار خواهد شد. بنابراین حمایت از سرمایه در گردش، در عمل به یکی از ابزارهای اصلی صیانت از اشتغال تبدیل شده است.

در کنار این حمایت‌ها، موضوع بازسازی واحدهایی که از نظر زیرساختی آسیب دیده‌اند نیز به‌طور جدی‌گانه دنبال می‌شود؛ زیرا بازسازی بنگاه‌های خسارت‌دیده، نیازمند منابع، اختیارات و سازوکارهایی متفاوت از حمایت‌های کوتاه‌مدت است. این تفکیک نشان می‌دهد دولت تلاش کرده میان «تثبیت فعالیت جاری بنگاه‌ها» و «احیای واحدهای آسیب‌دیده» تمایز قائل شود و برای هر کدام، مسیر مشخصی در نظر بگیرد.

سامانه «کات» و حمایت هدفمند از اشتغال

در میان ابزارهای طراحی‌شده، یکی از مهم‌ترین و مشخص‌ترین اقدامات دولت، پرداخت تسهیلات کوتاه‌مدت ویژه حفظ اشتغال از طریق «سامانه کات» است؛ سامانه‌ای که برای حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط و جلوگیری از تعدیل نیروی کار طراحی شده است بر اساس این سازوکار، بنگاه‌های اقتصادی دارای ۲ تا ۵۰ نیروی بیمه‌شده می‌توانند به

پراکندگی و تفرقه بزرگ‌ترین مانع قدرت‌یابی است

تلاش بنگاه‌ها برای بقا در شرایط جنگی، دست‌کمی از جنگیدن در میدان ندارد. بنگاه‌های اقتصادی در میدان اقتصاد برای تاب‌آوری در بحران، با عوامل مختلفی دست و پنجه نرم می‌کنند؛ از جمله کاهش نقدینگی و سرمایه در گردش. البته اقتصاد ایران پیش از جنگ و در سال‌های گذشته و دولت‌های قبل نیز درگیر چالش‌هایی بود.

اما دو جنگ اخیر در سال گذشته موجب شد تا باقی بنگاه‌ها و کسبوکارها در کنار چالش‌های گذشته تحت تأثیر قرار گیرد.

از این رو کاهش هزینه‌ها در دستورکار صاحبان مشاغل قرار گرفت. هرچند کارشناسان اقتصادی اعتقاد دارند، «تعدیل نیروی کار» باید آخرین گزینه شرکته‌ها باشد، اما همواره اولین گام بنگاه‌ها (حداقل در ایران) برای کاهش هزینه‌های جاری به منظور بقا، تعدیل نیروی انسانی است. این موضوع در جنگ ۱۲روزه و جنگ رمضان، نگرانی‌هایی را در بازار کار به وجود آورد. بنابراین همکاری دولت و بخش خصوصی برای جلوگیری از تعدیل نیروی کار، امری ضروری است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد چنانچه تعدیل نیرو به صورت گسترده در یک برهه زمانی اتفاق بیفتد، مهم‌ترین تأثیر آن، توسعه اشتغال‌های غیرشفاف و واسطه‌گری است. این نوع مشاغل که اتفاقاً در ایران نیز درآمد قابل‌توجهی دارد، هرچند جرم محسوب نمی‌شود، اما حقوق ثابت مانند مالیات و عوارض، زیادی خواهد شد. در نتیجه، تشویق نیروی کار برای اشتغال در مشاغل رسمی با تسهیل مسیر راهاندازی کسبوکار، می‌تواند یکی از مهم‌ترین راه‌های برون‌رفت از تبعات منفی ناشی از تعدیل نیروی کار باشد. ضمن اینکه ارائه مشوق به صاحبان کسبوکار برای حفظ نیروی کار ضروری به نظر می‌رسد.

تیم اقتصادی دولت البته هم بعد از جنگ ۱۲ روزه و هم درخلال جنگ ۴۰ روزه بسته‌های حمایتی در بخش‌های مختلف را برای حمایت از تولید و صیانت از اشتغال تدارک دیده است. اتاق بازرگانی تهران نیز در راستای تسهیل‌های اجتماعی این نهاد و به عنوان مشاور سه‌قوه، بیانیه‌ای صادر کرده است که از شرکت‌ها درخواست شده از تعدیل نیرو جلوگیری کنند. در همین راستا دیاکو حسینی، معاون اقتصادی اتاق بازرگانی تهران در گفت‌وگو با «ایران» از اقداماتی سخن گفته که می‌تواند نتنها به مدیریت شرایط حال حاضر کمک کند، بلکه در وضعیت کنونی حتی به بهبود شرایط اقتصادی و معیشتی بینجامد.

دعوت به صیانت از سرمایه‌های انسانی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران با صدور بیانیه‌ای، فعالان اقتصادی و جامعه کارآفرینی کشور را به صیانت از سرمایه‌های انسانی و جلوگیری از تعدیل نیروی کار دعوت کرده است. این بیانیه، حفظ و تداوم اشتغال را مهم‌ترین اقدام در راستای پاسداری میهنی در این دوره حساس دانسته و همدلی با جامعه کارگری را از تکالیف بخش‌خصوصی برشمرده است. اتاق تهران با انتشار این بیانیه بسا یادآوری رسالت تاریخی خود، مبنی بر پیگیری حقوق تولیدکنندگان، صنعتگران و بازرگانان، نگهداشت و تداوم اشتغال را اولویت اقتصادی کشور در شرایط کنونی برشمرده و اعلام کرده است که

صیانت از اشتغال با تقویت تولید داخلی

مریم لطفی – در شرایطی که پیامدهای جنگ، بخشی از بنگاه‌های اقتصادی را با افت ظرفیت، اختلال در زنجیره تأمین و فشارهای مالی روبه‌رو کرده، دولت تلاش کرده با مجموعه‌ای از حمایت‌های مالی و غیر مالی، از یک‌سو مانع توقف فعالیت واحدهای تولیدی شود و از سوی دیگر، جلوی تعدیل نیروی انسانی را بگیرد. در آستانه روز جهانی کارگر، این بسته حمایتی را می‌توان تلاشی برای آن دانست که هزینه بحران، مستقیماً بر دوش کارگران و اشتغال کشور نیفتد.

این رویکرد نشان می‌دهد دولت در حوزه کار، همزمان دو مسیر را دنبال می‌کند: از یک‌سو، ایجاد سازوکارهای حمایتی برای کارگرانی که در معرض آسیب قرار گرفته‌اند و از سوی دیگر، تقویت انگیزه بنگاه‌ها برای حفظ نیروی انسانی و پرهیز از تعدیل.

بسته حمایتی دولت برای بنگاه‌ها

سیاست‌های دولت در حمایت از کسبوکارها فقط به حوزه بیمه بیکاری و رفاه کارگران محدود نمانده است. در بخش اقتصادی نیز مجموعه‌ای از اقدامات برای کاهش فشار بر بنگاه‌ها در نظر گرفته شده که از اصلاح مقررات و کاهش موانع اداری تا تأمین سرمایه در گردش و بازسازی واحدهای آسیب‌دیده را دربر می‌گیرد.

در هفته‌های ابتدایی بحران، بخشی از رویه‌های گمرکی، بانکی، مالیاتی و اداری با هدف کاهش فشار بر فعالان اقتصادی اصلاح شد تا بنگاه‌ها بتوانند در کوتاه‌ترین زمان ممکن از موانع فوری عبور کنند. ترخیص کالاهای دیو شده در گمرکات، حل بخشی از مشکلات بانکی و مالیاتی، تعویق برخی تعهدات و تمدید خودکار برخی مجوزها، از جمله اقداماتی بود که با هدف جلوگیری از اختلال گسترده‌تر در فعالیت واحدهای اقتصادی انجام شد.

همزمان، تأمین سرمایه در گردش برای بنگاه‌هایی که با وجود آسیب‌ها همچنان امکان ادامه فعالیت دارند، در دستور کار قرار گرفت. منطقی این اقدام روشن است: اگر واحد تولیدی نتواند مواد اولیه تهیه کند یا نقدینگی لازم برای پرداخت هزینه‌های جاری را در اختیار نداشته باشد، خیلی زود ناچار به کاهش تولید و در نهایت کاهش نیروی کار خواهد شد. بنابراین حمایت از سرمایه در گردش، در عمل به یکی از ابزارهای اصلی صیانت از اشتغال تبدیل شده است.

در کنار این حمایت‌ها، موضوع بازسازی واحدهایی که از نظر زیرساختی آسیب دیده‌اند نیز به‌طور جدی‌گانه دنبال می‌شود؛ زیرا بازسازی بنگاه‌های خسارت‌دیده، نیازمند منابع، اختیارات و سازوکارهایی متفاوت از حمایت‌های کوتاه‌مدت است. این تفکیک نشان می‌دهد دولت تلاش کرده میان «تثبیت فعالیت جاری بنگاه‌ها» و «احیای واحدهای آسیب‌دیده» تمایز قائل شود و برای هر کدام، مسیر مشخصی در نظر بگیرد.

سامانه «کات» و حمایت هدفمند از اشتغال

در میان ابزارهای طراحی‌شده، یکی از مهم‌ترین و مشخص‌ترین اقدامات دولت، پرداخت تسهیلات کوتاه‌مدت ویژه حفظ اشتغال از طریق «سامانه کات» است؛ سامانه‌ای که برای حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط و جلوگیری از تعدیل نیروی کار طراحی شده است بر اساس این سازوکار، بنگاه‌های اقتصادی دارای ۲ تا ۵۰ نیروی بیمه‌شده می‌توانند به

ازای هر کارگر، حدود ۴۴ میلیون تومان تسهیلات دریافت کنند. هدف از این تسهیلات آن است که بنگاه‌ها بتوانند در دوره فشار مالی، هزینه‌های جاری خود از جمله حقوق، بیمه و سرمایه در گردش را تأمین کنند و به جای تعدیل نیرو، مسیر حفظ اشتغال را در پیش بگیرند.

ویژگی مهم این طرح، سسرعت در پرداخت و کاهش بوروکراسی است. در شرایطی که دریافت تسهیلات بانکی معمولاً با فرآیندهای طولانی و زمانبر همراه است، طراحی این سامانه بر آن استوار شده که مسیر دسترسی بنگاه‌ها به منابع کوتاه‌تر و ساده‌تر شود. در وضعیتی که بسیاری از کارگاه‌ها با شوک نقدینگی مواجه‌اند، همین سرعت می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در جلوگیری از تعطیلی یا کاهش ظرفیت ایفا کند.

در عین حال، این تسهیلات به‌صورت هدفمند و مشروط تعریف شده است. به این معنا که میزان حمایت و شرایط بازپرداخت، با وضعیت حفظ یا عدم حفظ نیروی کار پیوند خورده است. در پایان هروداد ۱۴۰۵، وضعیت هر کارگاه از نظر تعدیل یا عدم تعدیل نیرو بررسی می‌شود و نرخ نهایی بازپرداخت تسهیلات نیز بر همان اساس تعیین خواهد شد. اگر بنگاه همه نیروهای خود را حفظ کرده باشد، نرخ بازپرداخت کاهش پیدا می‌کند و اگر سطح اشتغال آن کاهش محسوسی پیدا کند، هزینه مالی آن نیز بیشتر خواهد شد.

این مدل، در واقع یک سیاست حمایتی هوشمند به شمار می‌رود؛ چون به جای توزیع منابع بدون جهت‌گیری مشخص، حمایت مالی را مستقیماً با هدف حفظ اشتغال پیوند می‌زند. در چنین الگویی، بنگاه اقتصادی انگیزه بیشتری پیدا می‌کند که در تصمیم‌گیری درباره نیروی انسانی، راهکارهای دیگری غیر از تعدیل را در اولویت قرار دهد.

چرا بنگاه‌های کوچک و متوسط در اولویت‌اند؟

تمرکز این سیاست بر بنگاه‌های دو تا ۵۰ نفره، اتفاقی نیست. این بنگاه‌ها بخش مهمی از اشتغال کشور را در اختیار دارند، اما در برابر شوک‌های مالی و اختلال‌های بیرونی، آسیب‌پذیرتر از واحدهای بزرگ هستند. یک وقفه کوتاه در فروش، یک اختلال در تأمین مواد اولیه یا یک تأخیر در دسترسی به نقدینگی می‌تواند این واحدها را باسرعت به سمت توقف فعالیت یا تعدیل نیرو سوق دهد.

از همین رو، حمایت سریع و هدفمند از این بخش، در عمل می‌تواند از ریزش وسیع اشتغال جلوگیری کند. در واقع، اگر این بنگاه‌ها پیش از رسیدن حمایت‌ها دچار کاهش نیروی کار شوند، بازگرداندن اشتغال به سطح قبلی بسیار دشوارتر و پرهزینه‌تر خواهد بود. بنابراین، سرعت عمل در اینجا فقط یک مزیت اجرایی نیست، بلکه خودِ جوهره سیاست حمایتی است.

حمایت غیرمالی؛ حلقه مکمل حفظ تولید

در کنار حمایت‌های اعتباری و تسهیلاتی، بخش قابل‌توجهی از بسته دولت بر اقدامات غیرمالی استوار است؛ اقداماتی که گاه اثر آنها کمتر از منابع مالی نیست. تسهیل امور گمرکی، اصلاح برخی رویه‌های ارزی، کاهش فشار ناشی از تعهدات اداری، رسیدگی سریع‌تر به مشکلات مجوزی و ایجاد مسیرهای ارتباطی مستقیم برای بنگاه‌ها پیش از رسیدن مشکلات فعالان اقتصادی، از جمله اقداماتی است که بنگاه‌ها کمک می‌کند بدون گرفتار شدن در پیچ‌وخم دیوان‌سالاری، فعالیت خود را ادامه دهند.

همچنین برای برخی از واحدها، تمدید خودکار مجوزها و کاهش اصلطکاک‌های اداری می‌تواند همان نقشی را ایفا کند که در شرایط عادی از یک حمایت مالی انتظار می‌رود. در دوره بحران، گاهی آنچه تولیدکننده بیش از وام نیاز دارد، «زمان» و «امکان ادامه کار» است؛ و این دقیقاً همان نقطه‌ای است که حمایت غیرمالی دولت می‌تواند به تثبیت اشتغال کمک کند.

حمایت از زنجیره تأمین حمایت از کارگر

در کنار ابزارهای مالی و اداری، مدیریت زنجیره تأمین و تضمین دسترسی صنایع به مواد اولیه نیز بخشی از سیاست دولت برای جلوگیری از تعدیل نیرو است. اگر واحدهای تولیدی مواد اولیه نداشته باشند یا بازار با آشفتگی و کمبود مواجه شود، فشار این اختلال در نهایت به نیروی کار منتقل خواهد شد. به همین دلیل، تأمین مواد اولیه صنایع، تخصیص از برای واردات مورد نیاز، مدیریت عرضه و نظارت بر بازار، همگی بخشی از همان بسته‌های هستند که هدف نهایی آن، حفظ تولید و جلوگیری از ریزش اشتغال است.از این منظر، حمایت از کارگر فقط در پرداخت بیمه بیکاری یا اعطای وام به بنگاه خلاصه نمی‌شود بلکه از مسیر پایداری تولید، ثبات زنجیره تأمین و جلوگیری از شوک‌های ثانویه به بازار نیز دنبال می‌شود. هرچه واحد تولیدی بتواند با اطمینان بیشتری مواد اولیه خود را تهیه و هزینه‌هایش را مدیریت کند، احتمال حفظ نیروی کار نیز بیشتر خواهد شد.

پیامی متناسب با روز جهانی کارگر

در آستانه روز جهانی کارگر، مجموعه این اقدامات را می‌توان حامل یک پیام روشن دانست: در دوره فشارهای جنگی و پسانجگی، حمایت از نیروی کار باید در متن سیاست اقتصادی قرار بگیرد، نه در حاشیه آن. اگر دولت بتواند همزمان از بنگاه‌ها، جریان تولید و معیشت کارگران حمایت کند، هزینه اجتماعی بحران به‌طور قابل‌توجهی کاهش می‌یابد. تسهیل بیمه بیکاری، توسعه مسکن کارگران، حمایت از سرمایه در گردش بنگاه‌ها، ایجاد تسهیلات هدفمند از مسیر سامانه کات، کاهش بوروکراسی، بازسازی واحدهای خسارت‌دیده و مدیریت زنجیره تأمین، در مجموع نشان می‌دهد که دولت تلاش کرده مسأله اشتغال را از زاویه‌های فعال و پیش‌بینانه ببیند. در این نگاه، کارگر صرفاً دریافت‌کننده حمایت پس از بیکاری نیست، بلکه پیش‌رونده اصلی سیاستی است که می‌کوشد اساساً اجازه ندهد بیکاری گسترده شکل بگیرد. اگر این برنامه‌ها با سرعت، دقت و نظارت مؤثر اجرا شوند، می‌توان امیدوار بود که اقتصاد ایران در عبور از پیامدهای جنگ، نه فقط از ظرفیت تولید خود صیانت کند، بلکه از مهم‌ترین سرمایه خود یعنی نیروی کار نیز بهتر محافظت کند.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: پراکندگی و تفرقه، بزرگ‌ترین مانع قدرت‌یابی است. انسجام، همکاری و تقویت بنیان‌های اقتصادی و اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز عزت و استقلال باشد. احمد میدری– وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی– در همایش تعاملات شرق و غرب در اندیشه‌های اقبال لاهوری اظهار کرد: امید بستن به اینکه مشکلات جهان تنها از مسیر نهادهای بین‌المللی حل شود، محل تأمل است. اگر به دنبال صلحی پایدار هستیم، لازم است در ساختار و کارکرد این نهادها تجدیدنظر اساسی انجام دهیم.
ظاهر می‌شوند؛ در حالی که پرش اصلی درباره نقش و مسئولیت آن‌ها همچنان باقی است. وی افزود: در نگاه انتقادی، این سازوکارها گاهی بیش از آنکه مانع آشوب شوند، در تقسیم منافع و شکل‌دهی به نظم دلخواه قدرت‌ها نقش ایفا می‌کنند. اقبال در بیانی شاعرانه، از همین آشوب و ناسامانی سخن می‌گویدمیدری گفت: پیام اصلی این اندیشه، دعوت به بیداری و رهایی از وابستگی فکری و اقتصادی است. راحل چیست؟ راحل در خودباوری، شناخت ظرفیتهای درونی و تقویت پیوندهای اقتصادی و فرهنگی میان ملت‌هاست. تا زمانی که این خودآگاهی و اعتماد به توان داخلی شکل بگیرد، نمی‌توان در برابر ساختارهای قدرتمند اقتصادی جهان، جایگاهی مستقل یافت.میدری تأکید کرد: پراکندگی و تفرقه، بزرگ‌ترین مانع قدرت‌یابی است. انسجام، همکاری و تقویت بنیان‌های اقتصادی و اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز عزت و استقلال باشد.

مشارکت دولت و بخش خصوصی، راهکار مهار موج تعدیل نیرو

تسهیل‌گری ایجاد کنیم، گفت: «اتاق‌های بازرگانی با توجه به مشاوره سه قوه و حاکمیت، در تلاشند تا با مذاکره با نهادهای چالش‌های بنگاه‌ها را به آنها منتقل کنند و شرایط تسهیل‌گری در سیاست‌های صنعتی و تاب‌آوری اقتصاد را با آنها به مشورت بگذارند. هدف از این کار، حفظ ثبات بازار ایران است.»

به گفته حسینی، «به اعتقاد فعالان اقتصادی، بهبود در شرایطی حاصل می‌شود که دولت در برخی موارد مانند مالیات‌ستانی، عوارض و حقوق گمرکی به کسبوکارها کمک کند. اما از این موارد مهم‌تر، «حذف سیاست‌های دست و پاگیر» است.»

او از انتظار بخش خصوصی از دولت سخن گفت و یادآور شد: «ما از مسئولان انتظار داریم همان‌طور که بنگاه‌های اقتصادی برای بقا و حفظ تولید در شرایط جنگی، تلاش می‌کنند، آنها نیز به یاری فعالان اقتصادی بیایند. هرچند تا کنون نیز اقداماتی از سوی دولت صورت گرفته است.

تسهیلات‌دهی و تخفیف‌های مالیاتی از جمله اقداماتی است که صورت گرفته و می‌تواند به بهبود نقدینگی کمک کند. اما مهم‌ترین خواسته بخش خصوصی، مشورت‌پذیر بودن دولت و بهبود محیط کسبوکار است که این موضوع از مسیر اصلاح سریع مقررات امکان‌پذیر خواهد بود. همچنین از تشدید چالش‌ها جلوگیری خواهد کرد و حتی در شرایط جنگی نیز می‌توان به بهبود وضعیت اقتصادی امیدوار بود.»

به گفته معاون اقتصادی اتاق بازرگانی تهران، «هرچند دولت تا کنون همراهی‌هایی داشته و مشوق‌هایی را به بنگاه‌ها ارائه داده، اما اقدامات بیشتر نیاز است. لازم است همکاری دولت و بخش خصوصی بیشتر شود تا در فضای جدید، بتوانیم سیاست‌های تاب‌آوری اقتصادی را حکمفرما کنیم.»

تعامل دولت و بخش خصوصی یک جاده دو طرفه است. نمی‌توان از بنگاه‌ها انتظار داشت که خلاف قواعد ابتدایی بنگابرداری در شرایط رکود دست به تعدیل نیرو زنند اما از طرف دیگر، اقدامات عاجل برای رفع نگرانی‌های صاحبان کسب و کار که امروز طیف متنوعی از امور شامل قطعی اینترنت تا مقررات دست وپاگیر انجام نشود.

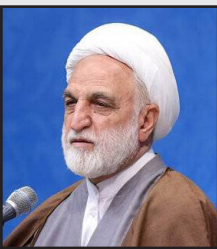
تحولات سال ۱۴۰۴ نشان داد که بازار کار ایران در برابر شوک‌های بیرونی، به‌ویژه جنگ و اختلالات زیرساختی همانند اقتصاد های جهانی از آسیب‌پذیری برخوردار است. واکنش سریع بنگاه‌ها به این بحران‌ها، که اغلب در قالب تعدیل نیرو بروز پیدا می‌کند، بیش از آنکه ناشی از انتخاب مدیریتی باشد، ریشه در ساختار اقتصادی، محدودیت منابع مالی و نبود ابزارهای حمایتی مؤثر دارد. در چنین شرایطی، «تعدیل نیرو» به‌جای آنکه آخرین گزینه باشد، به یک راهکار فوری برای بقا تبدیل می‌شود.

با این حال، تجربه سایر کشورها نشان می‌دهد که می‌توان با ترکیبی از سیاست‌های حمایتی، انعطاف در تنظیم بازار کار و سرمایه‌گذاری در مهارت‌موزی، از شدت این پدیده کاست. آینده بازار کار ایران تا حد زیادی به نحوه مداخله دولت، میزان تاب‌آوری بنگاه‌ها و آمادگی نیروی کار برای تطبیق با شرایط جدید وابسته است. اگر سیاست‌های حمایتی به‌صورت هدفمند و پایدار اجرا شوند و همزمان اصلاحات ساختاری در اقتصاد صورت گیرد، می‌توان امیدوار بود که این شرایط به فرصتی برای بازسازی و تقویت اشتغال تبدیل شود.

شرایط جنگی نیازمند تصمیمات سریع اقتصادی

گره‌خناز نعمتی – گره‌زدن معیشت مردم و کارگران به نوسانات بازار پول وارز می‌تواند تبعات سنگینی برای اقتصاد و تولید داشته باشد و در شرایط جنگ اقتصادی، کوچک‌ترین خطا در این حوزه آثار گسترده‌ای بر زندگی مردم و بنگاه‌های تولیدی خواهد گذاشت.

اتحاد ملی و صدای واحد ملت، دشمن را کلافه کرده است

بازار طلا در حالی روزهای نزولی را پشت سر می‌گذارد که جنگ اخیر، معادلات سنتی این بازار را برهم زده و سرمایه‌گذاران را به سمت فروش دارایی‌های طلائی سوق داد، موضوعی که به گفته رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا ایران، ریشه در تحولات ژئوپلیتیکی اخیر دارد. سید حجت شفقانی – رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، جواهر، نقره و سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی ایران، در تشریح تحولات اخیر در بازارهای جهانی و داخلی طلا اظهار کرد: پس از حمله و تجاوز آمریکا و رژیم صهیونی به ایران، بسیاری از بازارهای اقتصادی در ایران و همچنین جامعه بین‌الملل تحت تاثیر این جنگ قرار گرفتند؛ به ویژه در سطح بین‌الملل اونس جهانی طلا به علت افزایش قیمت نفت در بازار و ظهور بحران نفت (به دلیل کاهش عرضه نفت و توقف صادرات نفت از تنگه هرمز و منطقه خلیج فارس)، با افت شدیدی در ارزش روبرو شد. وی ادامه داد: غالباً زمانی‌که قیمت نفت افزایش می‌یابد، قیمت طلا با کاهش روبرو می‌شود و در زمان جنگ نیز طبیعی است که کشورها برای اینکه بتوانند انرژی و نفت را ذخیره کنند، نیاز به نقدینگی دارند و معمولاً در زمان ثبات و صلح، کشورها از طلا به عنوان پشتوانه بانک مرکزی خود استفاده می‌کنند تا در زمان نیاز از ذخایر طلائی خود به عنوان پشتوانه پولی –ارزی استفاده کنند. رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، جواهر، نقره و سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی ایران اظهار کرد: این مسئله نیز در جنگ اخیر رخ داد و فعالان و بازیگران به سمت فروش طلا در بازارهای مالی سوق پیدا کردند تا بتوانند نقدینگی و ارز مورد نیاز برای تأمین انرژی و نفت مورد نیاز صنایع خود را تأمین کنند.

شفانی تصریح کرد: متعاقب پیامدهای جنگ اخیر؛ کشورها طی این ایام، تمایلی برای سرمایه‌گذاری در بخش طلا نداشتند و به علت افزایش عرضه و فروش طلا توسط خریداران قبلی، اونس جهانی طلا در بازارهای مالی با کاهش شدید قیمت روبرو شد.

بعد از جنگ ۴۰ روزه در شرایط شبه قفل‌شدگی معاملات، قیمت‌های اعلامی مسکن روند افزایشی به خود گرفته است؛ در حالی که بازار ملک معمولاً از رخدادهایی مثل جنگ تاثیر منفی می‌گیرد و با فرار سرمایه مواجه می‌شود.

پس از آتش‌پس دو هفته‌ای جنگ آمریکایی –صهیونی علیه ایران که تاکنون ادامه یافته،بازار مسکن تحت تاثیر چهار عامل تورم‌زا با افزایش نرخ‌های پیشبندی همراه شده و این در حالی است که معاملات در پایتخت نسبت به سال گذشته تقریباً به نصف رسیده است. آن‌طور که فعالان بازار ملک می‌گویند در جریان جنگ ۴۰ روزه تقاضا در بازار مسکن شهرستان‌ها با افزایش مواجه شد که به رشد قیمت‌های اعلامی انجامید. مشاهدات میدانی نشان می‌دهد در برخی شهرستان‌ها قیمت خانه بیش از ۴۰ درصد افزایش یافت و پس از جنگ به تهران سرایت کرد

جاماندگی بازار ملک سریع‌جا جبران شد

طی دهه‌های گذشته قیمت دلاری مسکن در تهران معمولاً بین ۱۱۰۰ تا ۱۲۰۰ دلار در هر متر مربع بوده است. اواسط سال گذشته این عدد به حدود ۸۰۰ دلار رسیده بود که از جاماندگی بازار ملک در مقایسه با بازار ارز حکایت داشت. بارشدهایی که این روزها در نرخ‌های مسکن اتفاق افتاده به نظر می‌رسد سطح قیمت هر متر مسکن به بیش از ۱۱۰۰ دلار رسیده و بدین ترتیب فاصله خود را با دلار جبران کرده است.

در سال ۱۴۰۰ دولت سیزدهم طرح نهضت ملی مسکن را با هدف ساخت یک میلیون واحد مسکونی آغاز کرد؛ طرحی که تاثیر چندانی در کنترل بازار مسکن نداشت و بر اساس آخرین آمار طی پنج سال گذشته حدود ۸۰۰ هزار واحد مسکن ملی به مرحله ساخت رسید که تا سال گذشته نیمی از این تعداد فاقد تسهیلات بود. یعنی به طور میانگین بیش از ۸۰ هزار واحد در سال از مراحل اولیه مثل صدور پروانه و فونداسیون فراتر نرفت. اما درخصوص بازار ملک در حال حاضر کارشناسان، دو متغیر سنتی و دو متغیر جدید را در نوسان بازار موثر می‌دانند. تورم و رشد دستمزد از دلایلی هستند که معمولاً با تغییر سال بازار مسکن را دستخوش تحولاتی می‌کنند. در این بین میزان تغییر قیمت‌ها تا حد زیادی به تحولات بازارهای ارز و طلا بستگی دارد.

با این وجود، بازار ملک در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۴ در مقایسه با طلا وارز دچار جاماندگی شده بود که از اواخر سال قبل به تدریج در حال جبران این جاماندگی بود؛ به طوری که سطح قیمت هر متر خانه در تهران از حدود ۱۰۰ میلیون تومان به ۱۳۰ میلیون تومان رسید.

بازار پول باید نقش واسطه‌ای خود را ایفا کند و نباید بار اضافی بر آن تحمیل شود؛ همان‌گونه که در سایر بازارها نیز چنین رویکردی وجود دارد.حتی در دوره‌هایی که کشور با بحران‌های اقتصادی روبه‌رو بوده، از جمله سال‌های پیش از انقلاب یا مقاطعی از جنگ، دستکاری گسترده در بازار پول صورت نگرفته و همین موضوع نشان می‌دهد که بسیاری از مشکلات اقتصادی را نمی‌توان صرفاً به این بازار نسبت داد. اقتصاد در ذات خود موضوعی سیاسی نیست و نباید با تصمیمات کوتاه‌مدت و سیاسی، تعادل آن را بر هم زد.

در شرایطی که پول ملی کارکرد خود را به‌عنوان ابزار پس‌انداز از دست بدهد، سرمایه‌ها به سمت بازارهایی مانند طلا حرکت می‌کند؛ بازاری که عملاً نقشی در تولید ندارد و می‌تواند نشانه‌ای از بی‌اعتمادی به ثبات پولی باشد.

در چنین شرایطی سیاست‌های پولی و ارزی باید با دقت و احتیاط بیشتری اتخاذ شود، زیرا خطاهای کوچک در این حوزه می‌تواند آثار بزرگی بر زندگی مردم و کارگران داشته باشد.

بخشی از این مشاغل به حوزه‌های غیررسمی منتقل شده‌اند و این مسئله نشان‌دهنده فشارهایی است که اقتصاد بر بازار کار وارد می‌کند. سیاست‌گذاران از مداخله‌های شتاب‌زده در بازار پول پرهیز کنند و اجازه دهند این بازار در چارچوبی مدیریت‌شده اما با ثبات عمل کند تا معیشت کارگران، بازنستگان و فعالان اقتصادی کمتر در معرض آسیب قرار گیرد. نبود برنامه‌های عملیاتی پیش از بحران، اختلال در زنجیره تأمین و مشکلات ساختاری در دستگاه‌های اجرایی، تولید و اشتغال را با فشار جدی مواجه کرده و برای عبور از این شرایط باید تصمیم‌گیری‌ها سریع‌تر و هماهنگ‌تر انجام شود. رفتار و ایستادگی مردم در این شرایط نشان داد که شایسته‌ترین حمایت‌ها هستند در تلاش مشترک همه بخش‌ها، زمینه موفقیت و بهبود شرایط برای کشور فراهم شود.در زمان بروز درگیری‌ها، بخش‌های اقتصادی به‌ویژه تولید و خدمات با مشکلات متعددی مواجه شدند. بخش خدمات به دلیل توقف برخی فعالیت‌ها دچار رکود شد و بخش تولید نیز با وجود تلاش برای ادامه فعالیت، به دلیل آسیب به برخی زیرساخت‌ها و محدودیت در تأمین مواد اولیه با کاهش یا توقف تولید در برخی حوزه‌ها روبه‌رو شده است. هر واحد صنعتی تا سطحی توان تاب‌آوری دارد، اما اگر فشارها از حدی فراتر رود، لازم است نهادهای مسئول برای حمایت وارد عمل شوند تا هم تولید حفظ شود و هم نیروی انسانی آسیب نینند در بسیاری از کشورها زمانی که فعالیت یک واحد اقتصادی با مشکل مواجه می‌شود، نیروی کار به‌طور موقت تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرد تا پس از عادی شدن شرایط دوباره به چرخه کار بازگردد. اما در کشور ما به دلیل انباشت بدهی‌ها و پرداخت نشدن برخی تعهدات دولتی به سازمان تأمین اجتماعی، این سازوکار با ضعف‌هایی روبه‌رو است.

این عوامل می‌تواند در نهایت به افزایش تورم و فشار بیشتر بر اقشار ضعیف جامعه منجر شود.اهنی‌ها با اشاره به تلاش‌های

صورت‌گرفته در برخی استان‌ها برای مدیریت شرایط گفت: همکاری میان بخش خصوصی و دولت در برخی مناطق توانست

تا حدی از ایجاد کمبود در بازار جلوگیری کند، اما برای عبور از بحران، هماهنگی گسترده‌تر میان دستگاه‌ها ضروری است.

رئیس قوه قضائیه با تاکید بر اینکه اتحاد رمز پیروزی ما در نبرد با دشمن است، گفت: اتحاد ملی ما و صدای واحد ملت ما، دشمن را کلافه و مستأصل کرده است. حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژای، رئیس قوه قضائیه در نشست با حضور جمعی از مقامات قضایی، طی سخنانی ضمن اشاره به مشارکت بی‌نظیر مردم در پوشش جان‌فدا، اظهار کرد: مردم ما در زیر بمباران و تهدیدات مکرر دشمن مستکبر و متجاوز و علی‌رغم وجود برخی مشکلات معیشتی و گرانی‌ها، با عزمی استوار و مشارکتی بی‌نظیر، در پوشش جان‌فدا برای ایران ثبت‌نام کرده‌اند؛ بیش از ۳۰ میلیون نفر از مردم گرانتقد ر ما از مرد و زن و پیر و جوان اعلام داشتند که حاضرند جان‌شان را برای ایران اسلامی فدا کنند و در هر حوزه‌ای که نظام بخواهد، از میدان تا خیابان، مجاهدت کنند.

رئیس قوه قضائیه با اشاره به ضرورت تکريم هر چه بیشتر مردمی که مشتاق جانفدایی برای ایران اسلامی هستند، بیان داشت: این روحیه سلحشوری و حماسی ملت ایران که حتی در خردسالان ایرانی نیز موج می‌زند، چیزی نیست که با درس و بحث و منبر و کلاس حاصل شده باشد؛ این یک عنایت و لطف الهی به ملت ایران است. باید شاکر این نعمت الهی باشیم؛ شکرانه این نعمت نیز، خدمت بی‌منت به این مردم وفادار و سلحشور است. باید به تمام معنا در صحنه خدمت به مردم و کشور و نظام حاضر باشیم؛ ضروری است به تقویت انسجام ملی یاری رسانیم؛ باید به مسئولان اجرایی در دولت در جهت خدمت‌رسانی مطلوب‌تر به مردم، کمک و مساعدت هر چه بیشتر داشته باشیم.

دلیل کاهش قیمت طلا در بحبوحه بحران جنگ

وی با اشاره به پیامدهای جنگ رمضان بر بازارهای داخلی طلا در ایران گفت: همین مسئله بر بازارهای طلا در ایران نیز اثر گذار بود و در کنار آن با کاهش قیمت ارز در بازار آزاد، ارزش طلا در بازار داخل با کاهش قابل ملاحظه‌ای روبرو شد و از آنجاکه در زمان جنگ سرمایه‌گذاری در حوزه طلا، از سبب اولویت ختاورها خارج می‌شود، روند قیمت طلا با کاهش روبرو شد و حتی برخی برای تأمین نقدینگی مورد نیاز خود به فروش طلا روی آوردند که همگی این موارد از دل کاهش قیمت طلا در بازار داخل اثر گذار بودند.

تفاوت جنگ ۱۲ روزه با جنگ اخیر در بازار طلا چه بود؟

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، جواهر، نقره و سنگ‌های قیمتی و

رصد بازار مسکن در آتش‌بس

البته معاملات در پایین‌ترین سطح قرار داشت و به گفته مشاوران املاک نسبت به سال قبل از آن تقریباً نصف شده بود.

با وقوع جنگ در اسفندماه خرید و فروش خانه در تهران تقریباً متوقف شد. بلافاصله بعد از جنگ در شرایط شبه قفل‌شدگی معاملات، مجدداً قیمت‌های اعلامی روند افزایشی به خود گرفت؛ تا جایی که نرخ‌های پیشبندی در تهران بین ۴۰ تا ۵۰ درصد رشد کرده است. این در حالی است که بازار ملک معمولاً از رخدادهایی مثل جنگ تاثیر منفی می‌گیرد و با فرار سرمایه مواجه می‌شود.

تصور عمومی آن است که عرضه نهادهای ساختمانی کاهش می‌یابد

در این زمینه فرشید پورحاجت –دبیر کانون انبوسازان– در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: آسیب به کارخانجات فولاد و پتروشیمی در جریان جنگ ۴۰ روزه تحمیلی به ایجاد اثر روانی و رشد قیمت در بازار ملک منجر شده است. به نظر می‌رسد تصور عمومی آن است که در اثر تخریب زیرساخت‌های مرتبط با بخش مسکن، تولید نهادهای ساختمانی تحت تاثیر قرار می‌گیرد.وی یادآور شد: از سال ۱۴۰۰ با اجرائی طرح‌های دولتی و پروژه نهضت ملی مسکن، صنعت ساختمان در بخش خصوصی مورد بی‌توجهی قرار گرفت و با هزینه‌های سربراب نوعی سرکوب شد. طی این چهار سال بخش خصوصی تمایل چندانی برای تولید مسکن نداشت. هم‌زمان با اقداماتی مثل جلوگیری از اعلام قیمت در سایت‌ها، اعمال مالیات و اختلال در بازار سعی داشتند قیمت مسکن را ثابت نگه دارند و به نوعی جلوی فتر بازار را بگیرند. اما این قفل

جنگ علیه ایران رشد منطقه یورو را متوقف کرد

سنجش تصمیم درباره نرخ بهره، جهت‌گیری روشنی ارائه نکرد. لاگرد توضیح داد که ماهیت ناپایوسته ناشی از توقف و آزرگیری این درگیری –شامل جنگ، آتش‌بس، مذاکرات صلح، فروپاشی آن‌ها، محاصره دریایی، لغو آن و بازاعمال مجددش–رژیمی مدتهازن و عمق پیامدها را به‌طور استثنایی دشوار کرده است.

یورونیوز می‌نویسد: بانک‌های مرکزی معمولاً در زمان‌کند شدن رشد اقتصادی، برای تشویق به

بورس و بانک

روزنامهٔ «روز اقتصاد»

دوشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۱۰ | ۹۵ **www.marzeghtesad.ir**

▼ طلا و نقره جابه‌جا شدند

قیمت انس طلا در پایان روز یکشنبه در حالی معادل ۴ هزار و ۷۰۹ دلار تعیین شد که این مهم نشانه‌دهنده کاهش ۱۳۰ دلاری قیمت طلا در طول یک هفته گذشته است.

در آخرین ساعات روز کاری بازارهای جهانی نرخ انس طلا با افزایش ناچیز ۰.۰۳ درصدی نسبت به روز جمعه، به ۲ هزار و ۷۰۹ دلار رسید. این مهم در شرایطی رقم خورد که در هفته سپری شده هر چه زمان گذشت، به‌تدریج از قیمت انس کاسته شد. شنبه گذشته قیمت هر انس طلا ۴۸۲۰ دلار بود که از کاهش قیمت ۱۳۱ دلاری آن در طول یک هفته خبر می‌دهد.در تمام طول هفته گذشته روند کاهنده‌ی بر بازار جهانی طلا حاکم بود و به جز یک روز، در تمام هفت روز دیگر قیمت‌ها کاهشی بود. گفتنی است در وضعیتی که تنش‌های بین‌المللی تشدید می‌شوند، با افزایش نرخ نفت، قیمت طلا کاهش می‌یابد. کما این‌که در طول جنگ ۴۰ روزه هم نرخ انس طلا پس از دامها که دچار افزایش قیمتی بود، دوباره کاهش یافت به نحوی که در روز ۶ فروردین قیمت هر انس طلا به ۴۴۰۰ دلار رسید؛ این نرخ از کم‌ترین نرخ طلا در طول سال میلادی ۲۰۲۶ محسوب می‌شود. در مقایسه با سه ماهه گذشته یعنی ۶ بهمن ۱۴۰۴، نرخ انس طلا افزایش ۳۰۶ دلاری، معادل ۶.۱ درصد کاهش یافته است. در روز ۶ بهمن ماه ۵۵ دل‌۵۸ هر نرخ انس طلا قیمت‌گذاری شد که نشان می‌دهد در این سه ماهه روند کاهنده‌ی بر بازار حاکم شدیم. قیمت انس نقره هم در هفته گذشته نسبتاً روندی کاهنده داشت و هم مسیر طلا در بازارهای جهانی حرکت کرد. نقره در آخرین ساعات روز شنبه به قیمت ۷۵۶ دلار معامله شد. این مهم به معنای ثبات نسبی قیمت در این بازار است زیرا در پایان معاملات روز جمعه هر انس نقره ۷۵۸ دلار خرید و فروش می‌شد.

در پایان هفته گذشته یعنی روز شنبه ۲۹ فروردین نرخ هر انس نقره ۸۰ دلار بود و در روز نخست هفته یعنی روز دوشنبه هم قیمت هر انس معادل ۷۹ دلار اعلام شد که بر این اساس می‌توان گفت ۶۵ درصد کاهش قیمت نقره، معادل ۵ دلار، در هفته گذشته را شاهد بودیم. در طول سه ماه گذشته و در مقایسه با دوشنبه ۶ بهمن ماه که هر انس نقره ۱۰۳ دلار بود، قیمت نقره در بازار جهانی ۲۸ دلاری که معادل ۲۹ دلار بود کاهش یافته است. گفتنی است تا پیش حمله ایالات متحده و اسرائیل به ایران، بازار نقره جزو بر باره‌ترین بازارها بود اما با آغاز جنگ مسیر قیمت آن مانند طلا کاهشی شد. قیمت هر بشکه نفت برهم در حال ۱۰۵ دلار اعلام شد که نرخ آن در مقایسه با روز جمعه تغییر محسوسی نداشت. در پایان هفته گذشته نرخ هر بشکه نفت خام برنت ۹۰ دلار بود اما به دلیل تهدیدات ترامپ، به نتیجه رسیدن مذاکرات و مسدود ماندن تنگه هرمز دوباره قیمت‌ها به طور فزاینده‌ای افزایش یافتند. بنا بر برآوردهای مختلف مادامی‌که مساله تنگه هرمز و تنش ایران با ایالات متحده به نتیجه نرسد، روند فزاینده‌ی بر بازار «طلائی سیاه» حاکم خواهد بود. در روز ۱ اسفند و یک روز پیش از حمله آمریکا و اسرائیل به ایران قیمت هر بشکه نفت خام برنت ۶۸ دلار بود

▼ سامانه وام ازدواج فعلاً از دسترس خارج است

با تصمیم بانک مرکزی، سامانه وام ازدواج به طور موقت از دسترس خارج شده است.

طی هفته‌های اخیر و بعد از تنش‌های به وجود آمده در فضای امنیتی کشور درپی جنگ رمضان (تجاوز نظامی آمریکا و رژیم صهیونیستی به خاک ایران)، متقاضیان وام ازدواج از خارج شدن سامانه وام ازدواج از دسترس خیر داده‌اند و همچنان این شرایط با برجاست‌طبق پیگیری‌های از بانک مرکزی، اعلام شد که سامانه وام ازدواج توسط این بانک فعلاً از ارائه خدمات منع شده و به زودی با فراهم شدن شرایط لازم از نظر امنیتی، این سامانه در دسترس متقاضیان قرار می‌گیرد.طبق اطلاعات ارائه شده به ایسنا، مسئولان مربوطه در بانک مرکزی هم اکنون در تلاش هستند شرایط لازم را برای رسیدگی به درخواست‌های وام ازدواج فراهم کنند.همچنین خیره‌هایی وجود دارد که در صورت امکان و تأیید نهایی توسط مراجع مربوطه، سامانه‌ای جدید برای تسهیلات ازدواج بانک مرکزی راه‌اندازی شود. متوجه فلعا این سامانه در حال طراحی و نیازمند تأیید نهایی است.

▼ نرخ تورم در فروردین ماه ۱۴۰۵ معادل ۵۰.۶ درصد شد

بانک مرکزی اعلام کرد: نرخ تورم در دوازده ماه منتهی به فروردین‌ماه ۱۴۰۵ نسبت به دوازده ماه منتهی به فروردین‌ماه ۱۴۰۴ معادل ۵۰.۶ درصد است.به گزارش از بانک مرکزی، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران (شاخص تورم) در فروردین‌ماه ۱۴۰۵ به عدد۶۱۵.۳ رسید که نسبت به ماه قبل معادل ۷.۰ درصد افزایش داشت شاخص مذکور نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۶۷ درصد افزایش یافت.میزان تورم در دوازده ماه منتهی به فروردین ماه ۱۴۰۵ نسبت به دوازده ماه منتهی به فروردین‌ماه ۱۴۰۴ معادل ۵۰.۶ درصد است.به گزارش از بانک مرکزی، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران (شاخص تورم) در فروردین‌ماه ۱۴۰۵ به عدد۶۱۵.۳ رسید که نسبت به ماه قبل معادل ۷.۰ درصد افزایش داشت

شاخص شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در فروردین ماه ۱۴۰۵ نسبت به ماه قبل معادل ۵۹ درصد افزایش داشت. شاخص گروه مذکور نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۷۹/۵ درصد در دوازده ماه منتهی به فروردین ماه ۱۴۰۵ نسبت به دوازده ماه منتهی به فروردین ماه ۱۴۰۴ معادل ۸۶/۵ درصد افزایش داشته است.شاخص بهای گروه اختصاصی خدمت در فروردین ماه ۱۴۰۵ نسبت به ماه قبل یا افزایش معادل ۳۸ درصد و نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۱/۳۹ درصد همراه بود.

هشدار رئیس‌جمهور برای مدیریت مصرف انرژی

۱۵ لیل‌ا جلیلوئند – با نزدیک شدن به فصل اوج مصرف برق، بار دیگر موضوع ناترازی انرژی به یکی از دغدغه‌های اصلی کشور تبدیل شده است؛ مسأله‌ای که هم در سطح مدیریت کلان و هم در حوزه کارشناسی مورد توجه قرار گرفته و نشان می‌دهد عبور از آن، نیازمند همراهی مردم و اصلاحات ساختاری در بخش تولید و مصرف است.

در همین چهارچوب، رئیس‌جمهوری در جریان بازدید از وزارت کشور و در گفتوگو با استانداران سراسر کشور، با اشاره به نقیوض اختیارات گسترده به مدیران استانی، بر نقش کلیدی آنها در مدیریت شرایط تأکید کرد و گفت استانداران اکنون اختیاراتی هم‌سطح رئیس‌جمهوری در حوزه مدیریت دارند و میزان موفقیت آنها به توان، خلاقیت و هماهنگی‌شان با مجموعه‌های اجرایی وابسته است.

مسعود یزشکیان در ادامه با قدردانی از همراهی مردم، از آنان خواست در آستانه دوره پیک مصرف، با صرفه‌جویی در مصرف انرژی به مدیریت شرایط کمک کنند. او با بیان اینکه در حال حاضر شاید نیازی به فداکاری‌های میدانی نباشد، تأکید کرد که کنترل مصرف برق ضرورتی جدی است. رئیس‌جمهوری همچنین با اشاره به فشارهای بیرونی و تلاش دشمن برای ایجاد ناراضیاتی از طریق هدف قرار دادن زیرساخت‌ها، خاطرنشان کرد حفظ رضایت عمومی در گرو مدیریت صحیح منابع و جلوگیری از بروز اختلال در تأمین انرژی است.
در کنار این رویکرد مدیریتی، کارشناسان حوزه انرژی نیز بر این باورند که مشکل کمبود برق، صرفاً با اقدامات کوتاهمدت قابل حل نیست و نیازمند برنامه‌ریزی بلندمدت و اصلاحات اساسی است. هاشم اورعی، رئیس اتحادیه انجمن‌های علمی انرژی ایران، با اشاره به تداوم چالش کمبود برق در کشور می‌گوید: «در صنعت برق نباید منتظر بمانیم تا با بحران مواجه شویم و سپس به فکر افزایش تولید بیفتیم، بلکه باید حداقل برای پنج سال آینده برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم.»

همزمان با پایان معافیت تحریمی آمریکا برای بندر چابهار در روز یکشنبه ششم اردیبهشت (۲۶ آوریل ۲۰۲۶)، هند در برابر یکی از پیچیده‌ترین آزمون‌های سیاست خارجی خود قرار گرفته است؛ آزمونی که از یک‌سوی فشارهای واشنگتن را پیش روی دهلی‌نو قرار داده و از سوی دیگر، اهمیت ژئوپلیتیکی چابهار را برای راهبرد منطقه‌ای هند برجسته‌تر کرده است.

گزارش‌های منتشرشده در رسانه‌های هندی و بین‌المللی نشان می‌دهد دولت هند طی ماه‌های گذشته سناریوهای مختلفی را برای ادامه حضور در چابهار بررسی کرده است. به نوشته روزنامه «هندو»، دهلی‌نو پس از تمدید شش‌ماهه معافیت آمریکا تا ۲۶ آوریل، گفت‌وگوهایی با مقام‌های آمریکایی انجام داد، اما با توجه به تشدید سیاست فشار علیه ایران، امید چندانی به تمدید دوباره این معافیت وجود ندارد.در همین چارچوب، منابع رسمی هند از بررسی انتقال سهام شرکت‌های وابسته هندی در پایانه شهید بهشتی چابهار به یک شریک ایرانی خبر داده‌اند؛ اقدامی که به گفته ناظران، بیش از آنکه نتایج خروج باشد، تلاشی برای کاهش تبعات حقوقی و مالی تحریم‌ها به شمار می‌رود.

▼ **چابهار؛ دارایی راهبردی هند**

بندر چابهار برای هند صرفاً یک پروژه اقتصادی نیست، بلکه حلقه‌ای کلیدی در راهبرد اتصال منطقه‌ای این کشور محسوب می‌شود. این بندر تنها مسیر عملیاتی هند برای دسترسی زمینی و دریایی به افغانستان و آسیای مرکزی بدون عبور از خاک پاکستان است و در عین حال، جایگاهی مهم در کریدور بین‌المللی شمال-جنوب دارد.هند از سال ۲۰۰۳ تاکنون در پروژه چابهار حضور داشته و در سال ۲۰۱۶ نیز ادامه‌ی توافق سه‌جانبه میان ایران، هند و افغانستان، تلاش کرد این راه را به صدا در آورد.

از همان ساعات نخست، بندر شهید رجایی دیگر تنها یک محل تخلیه و بارگیری کالا نبود؛ صحنه‌ای بود که در آن، مدیریت بحران، تصمیم‌های سخت اقتصادی، مطالبه عدالت و ضرورت همراهی با خانواده‌های جانباختگان به هم گره خورد، اکنون که یک سال از آن حادثه می‌گذرد، روایت بندر شهید رجایی نه در قالب یک «رخداد تمام‌شده»، بلکه در چهار محور اصلی دنبال می‌شود: رسیدگی‌های انسانی و حمایتی، پیگیری‌های حقوقی و قضایی، حفظ و تقویت کارکرد عملیاتی بندر و در نهایت، نقش راهبردی آن در جنگ کریدورها و امنیت زنجیره تأمین کشور.

در همان روزهای نخست، ابعاد انسانی حادثه در کانون توجه قرار گرفت، برای همدلی و سوگواری، عزای عمومی در استان هرمزگان و سپس عزای عمومی در سراسر کشور اعلام شد، در کنار عملیات‌های اولیه برای مدیریت بحران، روایت رسمی از حرکت مرحله‌ای و ادامه‌دار برنامه‌هایی برای کنترل وضعیت و کاهش اثرات حادثه حکایت داشت؛ از جمله اقداماتی که برای مدیریت صحنه و ساماندهی روندهای عملیاتی مطرح شد.

حادثه هرچند در یک نقطه رخ داد، اما به دلیل جایگاه بندر شهید رجایی در اقتصاد دریایی و ترانزیت کشور، بازتاب آن فقط در محدوده بندر نماند؛ زیرا هر وقفه در کارکرد این بندر می‌تواند بر زنجیره تأمین، زمان تحویل کالا و هزینه‌های تجاری آن مستقیم بگذارد، بنابراین،

کشور به گاز و آب وابسته است، در حالی که نه منابع آب قابل پیش‌بینی هستند و نه وضعیت گاز در سال‌های آینده بهتر خواهد شد. حتی با اینکه حدود ۱۴ درصد ظرفیت تولید برق کشور برقی است، اما در سال‌های کم آبی گاهی تنها ۴ درصد برق کشور از این بخش تأمین می‌شود.»

▼ **ضرورت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر**

وی گفت: «باید در سبب انرژی کشور بازنگری اساسی انجام دهیم و به سمت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر حرکت کنیم. بنابراین اگر برنامه‌ریزی درستی انجام شود می‌توان در یک افق پنج ساله حدود ۲۰ درصد برق کشور را از انرژی‌های تجدیدپذیر تأمین کرد و در افق ده ساله این رقم را به حدود ۴۰ درصد رساند زیرا نمی‌توان امیدوار بود که با بارش باران یا شرایط طبیعی مشکل برق حل شود، بلکه باید ساختار تولید برق اصلاح شود.»

اورعی با اشاره به تمرکز زیاد بر انرژی خورشیدی اظهار کرد: «انرژی خورشیدی ظرفیت بسیار خوبی دارد و کشور ما نیز از این نظر در شرایط مناسبی قرار گرفته است. اما تصور اینکه فقط با انرژی خورشیدی می‌توان مشکل برق را حل کرد اشتباه است زیرا انرژی خورشیدی در بهترین حالت حدود پنج تا شش ساعت در روز برق تولید می‌کند و اگر بخواهیم ذخیره‌سازی انرژی انجام دهیم هزینه‌ها چندبرابر می‌شود.»

وی افزود: «در مقابل انرژی بادی معمولاً از بعدازظهر تا صبح زود بیشترین تولید را دارد و در واقع می‌تواند مکمل انرژی خورشیدی قرار گیرد. در نتیجه در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر باید ترکیبی از انرژی بادی، خورشیدی و مقدار محدودی ذخیره‌سازی در نظر گرفته شود تا سبب انرژی کشور متعادل شود.»

▼ **لزوم هوشمندسازی شبکه برق**

اورعی در ادامه به موضوع مدیریت مصرف اشاره کرد و گفت: «در حال حاضر امکان مدیریت دقیق مصرف برق وجود ندارد، زیرا تنها حدود ۱۰ درصد از شبکه برق کشور به سیستم‌های هوشمند مجهز شده است. در حالی که اگر شبکه برق هوشمند شود می‌توان تعرفه‌های متفاوتی برای ساعات مختلف شبانه‌روز تعیین و مصرف را بهتر مدیریت کرد.»

وی تصریح کرد: «در بسیاری از کشورهای دنیا در ساعات اوج مصرف قیمت برق بیشتر است و در ساعات کم مصرف این محصول ارزان‌تر عرضه می‌شود و همین مسأله باعث تغییر الگوی مصرف می‌شود.»

▼ **نظام تعرفه گذاری اصلاح شود**

اورعی افزود: «برخی معتقدند افزایش قیمت برق هیچ تأثیری بر مصرف ندارد که این تصور اشتباه است. در مقابل برخی هم فکر می‌کنند تنها راحل مشکل برق افزایش شدید قیمت است که آن هم به نظر من درست نیست. در واقع دولت باید سازوکاری را در نظر بگیرد که در آن نظام تعرفه‌گذاری برق اصلاح شود و تصمیمات در این حوزه از فضای سیاسی دور بماند.» وی تأکید کرد: «در حال حاضر بخش زیادی از فشار افزایش قیمت برق بر صنایع وارد می‌شود که این رویکرد صحیح نیست زیرا قیمت تمام شده محصولات تولیدی نیز در چنین شرایطی افزایش پیدا می‌کند.»

▼ **نقش لوازم خانگی و تجهیزات صنعتی در مصرف برق**

وی بسه مصصرف انرژی در بخش خانگی و صنعتی اشاره و عنوان کرد: «بخش قابل توجهی از مصرف برق مربوط به تجهیزات و لوازم برقی منازل است که بازدهی پایینی دارند. علت آن نیز این است که مصرف‌کننده انتخاب زیادی ندارد و محصولی را می‌خرد که تولیدکننده ساخته و در بازار عرضه کرده است. بنابراین سیاست‌گذاری باید به گونه‌ای باشد که تولیدکنندگان به سمت ساخت تجهیزات کم مصرف حرکت کنند.»

اورعی همچنین درباره مصرف برق در صنعت نیز افزود: «در بسیاری از صنایع موتورهای الکتریکی و پمپها با راندمان پایین استفاده می‌شوند و این مسأله مصرف برق را بهشدت افزایش می‌دهد.»

▼ **مدیریت مصرف به اندازه تولید اهمیت دارد**

هاشتم اورعی کارشناس انرژی می‌گوید: «اهمیت مدیریت مصرف کمتر از افزایش تولید برق نیست، بلکه حتی در بسیاری موارد مهم‌تر نیز هست.» اورعی گفت: «اگر سیاست‌های درستی در حوزه قیمت‌گذاری، استاندارد تجهیزات و مدیریت مصرف اجرا شود می‌توان طی یک دوره حدود پنج ساله هم وضعیت تولید و هم وضعیت مصرف برق کشور را به شکل قابل توجهی بهبود داد.» اورعی خاطرنشان کرد: «هدف نباید صرفاً کم مصرف کردن باشد، بلکه باید مصرف‌کنندگان را به سمت مصرف صحیح انرژی هدایت کنیم که این موضوع با استفاده از فناوری‌های جدید و سیاست‌گذاری درست قابل اجراست. در مجموع، آنچه از همسویی اظهارات رئیس‌جمهوری و دیدگاه‌های کارشناسی برمی‌آید، این است که عبور از چالش کمبود برق، نیازمند یک رویکرد دوگانه است: از یک سو مشارکت و صرفه‌جویی مردم در کوتاهمدت، و از سوی دیگر اصلاحات ساختاری در تولید، توزیع و مصرف انرژی در بلندمدت. تنها با ترکیب این دو مسیر می‌توان از فشار پیک مصرف عبور کرد و به پایداری در تأمین انرژی دست یافت.»

ایجاد میز خدمت برای پیگیری منسجم مطالبات و تسهیل تعاملات میان بخش دولتی و خصوصی در نشست هفادیشی میان شرکت توانیر و سندیکای صنعت برق که با حضور محمد ال‌داد سرپرست شرکت توانیر، محمدهادی فقیه‌زاده رئیس هیئت مدیره سندیکای صنعت برق و جمعی از اعضای سندیکا برگزار شد، موضوعاتی همچون تهاتر بدهی‌ها و مطالبات، حل چالش‌های قراردادی، تأمین نقدینگی و تسریع در روند تأمین تجهیزات مورد بررسی قرار گرفت.راندازی میز خدمت مشترک میان توانیر، سندیکای صنعت برق و برخی دستگاهها با هدف پیگیری یکپارچه مطالبات و بهبود فرآیندهای اجرایی در صنعت برق کشور از محورهای اصلی این نشست بود.ال‌داد در این نشست با قدردانی از تلاش شرکت‌های تأمین‌کننده کالا و پشتیبان تجهیزات صنعت برق در شرایط ویژه و فشارهای موجود، ضمن تقدیر از کارکنان شرکت‌های عضو سندیکا و صنایع وابسته، بر ضرورت استفاده از ظرفیت‌های موجود برای تبدیل تهدیدها به فرصت تأکید کرد.وی دستور تسریع در تشکیل میز خدمت سه‌جانبه و پیگیری جدی پرداخت مطالبات شرکت‌های عضو سندیکا را صادر کرد.در ادامه، نمایندگان سندیکای صنعت برق مهم‌ترین مطالبات خود را مطرح کردند که شامل تأمین نقدینگی لازم برای شرکت‌های عضو، تشکیل کارگروه ویژه بررسی قراردادهای متوقف، پیگیری تهاتر مطالبات با بدهی‌های بیمه‌ای و مالیاتی شرکت‌ها، تسهیل گردش کار میان شرکت‌ها و سازمان تأمین اجتماعی و تخصیص ارز و رفع موانع تأمین تجهیزات وارداتی

هند از چابهار نمی‌گذرد؛ تغییر نقش به جای ترک میدان

مسیر را به شاهراهی تجاری و ترانزیتی تبدیل کند. با این حال، تحریم‌های آمریکا در سال‌های گذشته بارها روند توسعه این پروژه را کند یا متوقف کرده است.

▼ **گزینه جدید دهلی‌نو؛ تفکیک مالکیت از مدیریت**

برخی تحلیلگران هندی معتقدند دهلی‌نو اکنون به جای ترک کامل پروژه، در حال اجرای راهبرد «تفکیک مالکیت از مدیریت» است. بر اساس این الگو، سهام رسمی هند در ساختار مالکیتی پروژه ممکن است کاهش یابد یا به شریک ایرانی منتقل شود، اما نقش عملیاتی و مدیریتی شرکت‌های هندی در اداره بندر حفظ خواهد شد.براهما چلائی، استاد مطالعات راهبردی هند، این رویکرد را نوعی «مهندسی مجدد حضور هند» توصیف کرده و معتقد است دهلی‌نو تلاش

یک‌سال پس از انفجار بندر شهید رجایی؛ قلبی که هنوز می‌تپد

مسئله پس از حادثه صرفاً «پایان دادن به یک رویداد» نبوده بلکه جلوگیری از تعمیق اختلال در جریان تجارت در کنار مدیریت پیامدهای انسانی بود.

در ادامه مسیر پس از حادثه، رسیدگی قضایی به یکی از محورهای اصلی پیگیری‌ها تبدیل شد. رئیس قوه قضاییه در نشست هفدهم شهریور ۱۴۰۴ با اشاره به ابعاد رسیدگی‌های حقوقی و قضایی در قبال حادثه انفجار بندر شهید رجایی اظهار کرد حادثه بسیار تلخ و غمبار بود، اما طی ماه‌های پس از آن اقدامات مطلوبی در حوزه‌های مختلف انجام شده است.

در آن نشست، حوزه‌هایی مانند مدیریت میدانی بحران، باز فعال شدن بندر شهید رجایی، تشکیل و مدیریت پرونده قضایی، خدمات به خانواده جانباختگان و مقفودین، جبران خسارت‌های بدنی مصدومان و نیز پیگیری خسارت‌های مالی خودروهای دارای بیمه و فاقد بیمه‌نامه مطرح شد.همچنین بر پیگیری خسارت‌های تجار و فعالان اقتصادی تأکید گردید، در عین حال، بخش مهم روایت راهبردی بود: رسیدگی‌ها پایان نیافته و پرونده باید مسیر خود را طی کند؛ به این معنا که پس از کارشناسی، در صورت نهایی شدن موضوع، درباره تقصیر افراد و سهپهل‌انگاری‌ها نیز رسیدگی انجام خواهد شد.این روند دو پیام همزمان دارد: پیام اول، جدی بودن پرونده و حرکت از مرحله‌های اولیه به سمت تصمیم‌گیری‌های مستند و حقوقی است و پیام دوم، جلوگیری از توقف رسیدگی در افق زمان‌های کوتاه است؛ یعنی جامعه فقط «طلاح‌رسانی حادثه» رانی‌خواهد، بلکه «تکلیف مسئولیت‌ها» را مطالبه می‌کند و چنین رویکردی در نظر اجتماعی، اعتماد عمومی را تقویت می‌کند؛ چون نشان می‌دهد حادثه صرفاً با زمان سپری شدن، فراموش یا بسته نمی‌شود.

▼ **حمایت از خانواده‌ها؛ پیوند سیاست با ضرورت‌های پس از حادثه**

چند روز پیش از نشست رئیس قوه قضاییه، محمد شوری تازیانی استاندار هرمزگان در چهارم شهریور ۱۴۰۴ در نشست با اصحاب رسانه درباره حادثه بندر شهید رجایی توضیح داد که در جلسه هیئت دولت، تصمیم گرفته شده برای هر یک از خانواده‌های جانباختگان خانه کارمندی ساخته شود، به گفته وی، این موضوع در چارچوب مصوبات دولت و وزارت راه و شهرسازی قرار گرفته است.

انرژی

روزنامه
روزاقتصاد
www.marzeghtesad.ir
شماره ۱۰ | ۹۵
دوشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۵
www.marzeghtesad.ir

▼ **بازگشت نفت خلیج فارس به روال عادی زمان‌بر است**

وال‌استریت ژورنال حتی با بازگشایی تنگه هرمز احیای کامل تولید نفت خلیج فارس ممکن است ماه‌ها یا سال‌ها طول بکشد.

به نقل از وال‌استریت ژورنال آسیب‌های وارد شده به تأسیسات نفتی خلیج فارس به اندازه‌های گسترده‌است که حتی با باز شدن تنگه هرمز و پایان جنگ احیای کامل جریان نفت زمان‌بر خواهد بود در این گزارش آمده است که مشکل تنها به بمباران تأسیسات محدود نمی‌شود بلکه تعطیلی تسریع هزاران حلقه چاه نفت در روزهای ابتدایی جنگ اکنون روند بازگشایی آنها را پیچیده و دشوار کرده است.

کارشناسان اعلام کرده‌اند که تصور بازگشت سریع بازار نفت به شرایط پیش از جنگ واقع‌بینانه نیست زیرا راندازی دوباره میادین نفتی مستلزم فعال‌سازی تجهیزات انتقال و فرآورش بازگشت نیروی انسانی و تأمین نفتکش‌های کافی است و این فرایند به زمان نیاز دارد.

راسل هاردی مدیرعامل شرکت انرژی ویوتل گفته است بخش بزرگی از زیرساخت‌های نفتی از مدار خارج شده است و بازگرداند آنها به وضعیت عادی در کوتاهمدت امکان‌پذیر نیست.

تحلیلگران بانک سرمایه‌گذاری گلدمن ساکس

نیز هشدار دادند هرچه‌انساند تنگه هرمز طولانی‌تر شود بازگشت تولید نفت کندتر و پرهزینه‌تر خواهد شد.بر اساس این گزارش عراق بیشترین آسیب را در میان کشورهای منطقه متحمل شده است. تولید نفت این کشور که پیش از جنگ روزانه حدود ۴.۹ میلیون بشکه بود اکنون به حدود ۱.۶ میلیون بشکه در روز کاهش یافته است.

عراق برخلاف عربستان و امارات ناوگان نفتکش اختصاصی گسترده‌ای در اختیار ندارد و به شرکت‌های خارجی وابسته است. ضعف امنیتی در برخی مناطق آوارگی نیروی کار و کمبود منابع مالی نیز روند تعمیر و راندازی مجدد چاه‌ها را دشوارتر کرده است.

برخی چاه‌های قدیمی با افت فشار یا گرفتگی مواجه شدند و باید به صورت تدریجی فعال شوند. در مواردی نیز با راندازی مجدد میزان تولید نفت کاهش می‌یابد و حجم گاز همراه افزایش پیدا می‌کند که مدیریت آن هزینه‌بر است.

در این گزارش تأکید شده است که حدود ۲۰ درصد از ظرفیت تولید نفت منطقه به ویژه در عراق و کویت ممکن است نتواند در کوتاهمدت به سطح پیش از جنگ بازگردد هرچند برخی میادین دیگر ظرف چند هفته احیا می‌شوند.وال‌استریت ژورنال در پایان نتیجه گرفته است که بازار جهانی نفت به شرایطی از عدم قطعیت قرار دارد و تا زمان حل مشکلات فنی و حمل‌ونقل مشخص نخواهد بود چه میزان نفت به بازار عرضه خواهد شد.

■ ..... ■

▼ **سبقت انرژی‌های تجدیدپذیر از رشد تقاضای جهانی برق برای نخستین‌بار**

انرژی‌های پاک در سال ۲۰۲۵ میلادی برای نخستین‌بار موفق شدند بیش از افزایش تقاضای برق در جهان، تولید داشته باشند. رشد خیره‌کننده انرژی خورشیدی در چین و هند، محرک اصلی این دستاورد تاریخی بوده است.

یک تحلیل تازه از وضعیت برق جهان نشان می‌دهد که انرژی‌های تجدیدپذیر در سال ۲۰۲۵ میلادی برای اولین‌بار در عصر حاضر، توانسته‌اند بیش از افزایش تقاضای جهانی برق، تولید داشته باشند.

اندیشکده انرژی امبر (Ember) داده‌های ۲۱۵ کشور را بررسی کرده است. بر اساس این گزارش، تولید برق در سال ۲۰۲۵ میلادی به ۸۸۷ تراتوات‌ساعت افزایش همراه بود. این رقم از رشد ۸۹۹ تراتوات‌ساعتی تقاضای جهانی برق فراتر رفته است.برای درک بهتر اعداد، ۸۸۷ تراتوات‌ساعت تقریباًمعادل دو برابر مصرف برق سالانه آلمان است انرژی‌های تجدیدپذیر شامل خورشیدی، بادی، برقی‌آبی و سایر منابع پاک، برای نخستین‌بار به بیش از یک‌سوم از کل سبد انرژی برق جهان رسیدند. این میزان با رشد ۲۳.۸ درصدی به رقم ۱۰.۷۲۰ تراتوات‌ساعت افزایش یافته است.

این خبر امیدوارکننده در شرایطی منتشر می‌شود که جهان با بحران تغییرات اقلیمی ناشی از سوختن سوخت‌های فسیلی مانند زغال‌سنگ، نفت و گاز دست‌وپنجه نرم می‌کند. این تحلیل همچنین در میانه بحران جهانی انرژی که بر اثر حمله آمریکا و رژیم اسرائیل به ایران تشدید شده است، بسیار به‌موقع ارزیابی می‌شود.

یک کشتی باری در رودخانه اوهاйо از کنار نیروگاه منتنی‌بی‌یر، نیروگاه زغال‌سنگی نزدیک نیوهیون در ویزجینیای غربی، عبور می‌کند. در یک رخداد تاریخی دیگر، سهیم نیروگاه‌های زغال‌سنگ در تولید برق جهان برای نخستین‌بار به کمتر از یک‌سوم کل تولید کاهش یافت. تولید برق از زغال‌سنگ در سال ۲۰۲۵ میلادی با کاهش ۳۳ تراتوات‌ساعتی (حدود ۰.۶ درصد) به ۱۰ هزار و ۴۷۶ تراتوات‌ساعت رسید.نیکلاس فولگام (Nicolas Fulgum)، تحلیلگر ارشد داده‌های امبر و نویسنده اصلی گزارش، در این زمینه گفت: به مدت چند دهه، به افزایش جدید در تقاضای برق به معنای رشد تولید سوخت‌های فسیلی بود.اکنون این دوران به پایان رسیده است.

نقاط عطفی مانند فراتر رفتن تجدیدپذیرها از زغال‌سنگ، مهم هستند، اما همه ماجرا را بیان نمی‌کنند. تفاوت بزرگ با ۱۰ تا ۱۵ سال پیش که دولت‌ها وعده توسعه تجدیدپذیرها را می‌دادند، این است که امروز این وعده‌ها بسیار باورپذیرتر شده‌اند.

روزنامه در اقتصاد

دوشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۵•شماره ۹۰۱
www.marzeghtesad.ir

تحقق کامل برنامه‌های تولید پایدار نفت جنوب در سال ۱۴۰۴

مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب از تحقق کامل برنامه‌های تولید پایدار، تأمین خوراک پالایشگاه‌ها و نفت صادراتی در سال ۱۴۰۴ خبر داد.

رامین حاتم‌ی در جلسه پیش‌بینی بهره‌دهی جاهای شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مارون در محل این شرکت اظهار کرد: در جریان جنگ‌های تحمیلی اخیر که ناچارمردانه بر ملت ایران تحمیل شد، کنار کان این صنعت در کنار سایر ارکان نظامی و اجرایی کشور خوش درخشیدند.

وی با اشاره به نقش استراتژیک کارکنان صنعت نفت، همچنین از تلاش‌های ایثارگرانه سرمایه‌انسانی شرکت بهره برداری نفت و گاز مارون در تحقق اهداف سازمانی قدردانی کرد.

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مارون از تحقق ۱۰۱ درصدی برنامه تولید در شرکت نفت و گاز مارون خبر داد.

قباد ناصری ضمن تبیین موفقیت‌های این شرکت در عبور از برنامه‌های پیش‌بینی شده تولید این دستاورد را نشان‌دهنده تعهد کارکنان در شرایط سخت دانست و یی به اقدامات فنی انجام شده اشاره کرد و افزود: بهره‌گیری از دستگا‌های فرآورش و تفکیک‌گر سیار نفت (MOT) جهت بازیافت سرمایه‌های ملی و همچنین اجرای طرح‌های جمع‌آوری گاز همراه، از اولویت‌های اصلی این شرکت در حوزه تولید صیانتی و حفاظت از محیط‌زیست بوده است که با جدیت دنبال می‌شود.

براساس این گزارش شرکت نفت و گاز مارون راهبر کریودر اصلی انتقال نفت خام حوزه‌های غرب و شرق رودخانه کارون به سوی میادای پالایشگاهی و صادراتی است که در گستره‌ای سه هزار و ۸۰۰ کیلومتری با تحت اختیار داشتن میادین مارون، کوپال و شادگان سهمی ۱۵ درصدی از تولید نفت خام کشورمان را دارند.

-

✓ طرح‌های اجتماعی با ظرفیت‌سنجی هوشمند موفق می‌شود

استاندار خراسان‌شمالی گفت: تنها با ظرفیت سنجی هوشمندانه و دقیق سرمایه‌های انسانی و فرهنگی در محلات می‌توان به نتایج پایداری در اجرای برنامه‌های اجتماعی دست یافت.

هم‌ن نوری در جلسه شورای اجتماعی خراسان شمالی اظهار کر: تاکنون اقداماتی برای کاهش آسیب های اجتماعی در محلات انجام شده اما کافی نبوده است.

وی افزود: لازم است موضوعات جذاب، چندمنظوره و همگان‌پسند به عنوان محور فعالیت‌های محلی تعریف شود تا مردم با رغبت بیشتری به حضور اجتماعی و مشارکت در مسجد سوق داده شوند.

نوری با اشاره به تنوع سلاایق در بافت محلات گفت: ما با رنگین‌کمان سلاایق در محلات مواجه هستیم و باید با ظرفت در اجرای طرح محله‌ور به آن توجه شود.

استاندار خراسان شمالی تصریح کرد: موفقیت در این بخش تنها با اجرای برنامه‌های صرفا کلیشه‌ای ممکن نیست و باید برنامه‌ها به گونه‌ای طراحی شوند که برای گروه‌های مختلف اجتماعی، معنادار و جذاب باشد.

نوری همچنین با تأکید بر ضرورت بازخوانی اصول طرح «مدیریت محله‌محور»، گفت: مجموعه ظرفیت‌های موجود در هر منطقه به د ویزه در قالب هیات‌های مذهبی، می‌تواند نقش مکمل و مهمی در پیشبرد اهداف محله داشته باشد.دوی افزود: هیات‌های مذهبی ظرفیت بسیار خوبی هستند و می‌توان از توان اجتماعی آن‌ها برای تقویت برنامه‌ها و افزایش خروجی واقعی بهره برد.نوری در ادامه تصریح کرد: باید حکمرانی هوشمند از ظرفیت‌های متراکم در محلات استفاده کند.استاندار خراسان شمالی خاطرنشان کرد: تاب‌آوری ملی از پایتخت دیکته نمی‌شود بلکه این تاب‌آوری در محلات، در مساجد و در شبکه‌های مردمی شکل می‌گیرد بنابراین نقش مسجد و مدیریت محلی را نمی‌توان محدود به یک روپوداد یا برنامه کوتاه‌مدت دانست.

معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار خراسان‌شمالی با گرامی‌داشت یاد و خاطره شهید، حفظ و تقویت سرمایه اجتماعی و انسجام ملی را حاصل ایثار‌گری‌ها و جانفشانی‌های آنان دانست.طاهر رستمی افزود: این سرمایه گران‌بها، زیربنای اقتدار و پیشرفت جامعه محسوب می‌شود و باید با تمام توان از آن صیانت کرد.دوی در ادامه به تشریح طرح «محله‌محور» پرداخت و اظهار داشت: جزئیات این طرح به طور دقیق تعیین نشده است اما با این وجود، طرح یاد شده در مراحل اجرایی قرار دارد و مسوولان مصمم هستند تا با شناسایی و رفع تدریجی نقاط ضعف، اثربخشی آن را به حداکثر برسانند. رستمی با اشاره به اقدامات انجام شده در زمینه کاهش آسیب‌های اجتماعی خراسان شمالی، به ویژه مساله طلاق، از کاهش ۹.۳ درصدی آمار این آسیب اجتماعی در سال گذشته خبر داد.دوی افزود: دیو نشان‌دهنده تاثیر مثبت مداخلات صورت گرفته در این حوزه است.

معاون استاندار خراسان‌شمالی با اشاره به رونمایی از اطلس آسیب‌های اجتماعی در استان، گفت: این اطلس، با فراهم آوردن دیدگاهی همه‌جانبه و مبتنی بر داده، می‌تواند مبنای علمی و دقیقی برای سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات آتی در جهت مقابله با آسیب‌های اجتماعی باشد.

کارگران و بحران جنگ و بیکاری

کارگران در حال کار در یک کارخانه تولیدی

مَر تَضی اکبری – با تداوم پیامدهای جنگ بر بخش تولید، بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی با کاهش ظرفیت، اختلال در زنجیره تأمین و فشارهای مالی مواجه شده‌اند؛ شرایطی که آن‌ها را در برابر یک تصمیم دشوار قرار داده است: تعدیل نیروی انسانی یا تلاش برای حفظ اشتغال در بحبوحه بحران.

بخشی از بنگاه‌ها و کارخانجات بزرگ مثل فولادسازي و پتروشیمی‌ها به صورت مستقیم مورد اصابت قرار گرفتند و سبب شد که بخش عمده‌ای از آن‌ها از چرخه تولید خارج شوند. از سوی دیگر بخش دیگر واحدها که در صنایع پایین دست قرار

داشتند به صورت غیر مستقیم تحت تاثیر قرار گرفتند و بخش تولید، عرضه و نیروی کار آن‌ها با چالش‌های جدی مواجه شد.

در ایسن مدت واحدهای زیادی مجبور به تعدیل نیرو شدند و با امکان ادامه

کارگران در حال کار در یک کارخانه تولیدی

استاندار کرمانشاه با انتقاد از کندی روند پرداخت تسهیلات مصوب سفر رئیس‌جمهور، بر ضرورت تسریع در فرآیندهای بانکی تأکید کرد و گفت: پرداخت این تسهیلات بصورت روزانه پیگیری می‌شود و بانک‌ها باید با استفاده از اختیارات جدید، موانع پیش‌روی تولید و اشتغال را برطرف کنند.

نشست پیگیری و تسریع در پرداخت تسهیلات به بخش اشتغال و تولید استان روز یکشنبه به ریاست منوچهر حبیبی استاندار کرمانشاه و با حضور مدیران دستگاه‌های اقتصادی برگزار شد. در این جلسه، آخرین وضعیت تسهیلات مصوب سفر رئیس‌جمهور به استان بررسی و بر ضرورت به‌روزرسانی روزانه روندهای بانکی و استفاده حداکثری از اختیارات تفویضی دولت به استانداران تأکید شد.

در این نشست که سرپرست معاونت اقتصادی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و جمعی از مدیران اقتصادی حضور داشتند، حبیبی تأکید کرد: عمده‌ترین دغدغه واحدهای تولیدی و اشتغال‌زای استان، کندی فرآیند پرداخت تسهیلات مصوب است.استاندار کرمانشاه با ابراز نارضایتی از طولانی شدن برخی مراحل بانکی، دستور داد وضعیت پرونده‌های مهم و اولویت‌دار تسهیلات ظرف ۴۸ ساعت آینده جهت پیگیری ویژه و مطالبه از بانک‌ها در پایتخت گزارش شود.

کارگران در حال کار در یک کارخانه تولیدی

کارگران در حال کار در یک کارخانه تولیدی

دبیر انجمن دوستداران سنگنگارهای تیمره گلپایگان نسبت به تشدید تحرکات معنی در محدوده این محوطه ارزشمند تاریخی هشدار داد.
رسول نجفی با اشاره به حساسیت بالای منطقه تیمره و پیگیری مستمر مردم و مسوولان محلی برای حفاظت از آن گفت: طی سال‌های گذشته، منطقه تیمره به دلیل وجود سنگنگارهای چند هزار ساله، منطقه حساس و ممنوعه اعلام شده و بارها تأکید شده که هیچ‌گونه فعالیت معنی نباید در این محدوده انجام شود.

وی افزود: از سال ۱۴۰۱ با پیگیری‌های متعدد، سه معدن از چهار معدن فعال در منطقه تعطیل شد و تنها یک معدن در فاصله دورتری باقی ماند اما در آبان ۱۴۰۴ برخی بهره‌برداران معدنی دوباره درخواست تمدید پروانه دادند و تلاش کردند فعالیت‌های خود را از سر بگیرند.نجفی ادامه داد: در ماه‌های اخیر متوجه شدیم همان باقی‌مانده بدون دریافت مجوز جدید فعالیت خود را آغاز کرده است. این اقدام در حالی صورت گرفت که پرونده آن معدن در گذشته مختومه اعلام شده بود. ما مخالفت رسمی خود را از طریق انجمن دوستداران سنگنگارهای تیمره ثبت کردیم و حتی اداره میراث فرهنگی گلپایگان نیز در این روند همراه بود.

به گفته دبیر انجمن، بهره‌بردار معدن در یکی از جلاست با میراث فرهنگی، گروهی از فعالان را به محل برده و بخشی از کوه را که قبلا دچار تخریب شده بود، نشان داده است.نجفی گفت: در آن محل، بخش‌هایی از کوه تا عمق ۷۰ تا ۸۰ متر برداشت شده بود و این وضعیت علاوه بر تخریب زیستگاه خفراط جدی برای محیط زیست و جانوران ایجاد کرده بود. بهره‌بردار در خواست کرده بود که اجازه داده شود برداشت این بخش را کامل کند تا به ادعای خودش منطقه را پس از این اقدام به حالت قبل برگرداند.نجفی با بیان اینکه بخشی از منطقه مورد بازدید فراتر از محدوده اعلام شده اولیه بوده، گفت: وقتی به محل رسیدیم، دیدیم معدن‌کاران از نقاط جدیدی برداشت کرده‌اند و هنگام اعتراض ما و رئیس میراث

فرهنگی گلپایگان، برخی کارگران معدن برخورد تنش‌آمیز داشتندوی افزود: درخواست ما این است که پرونده فعالیت معدنی در این محدوده بسته بماند زیرا هر گونه برداشت جدیدی می‌تواند به سنگنگارهای ارزشمند تیمره آسیب‌های غیرقابل جبران وارد کند.این فعال میراث فرهنگی در ادامه توضیحات پیشین خود گفت: پس از تلاش برای از سرگیری فعالیت معادن، موضوع را به دادستان شهرستان گلپایگان اطلاع دادیم و ایشان همکاری خوبی را آغاز کرده‌اندوی با اشاره به فاصله کم معدن تا سنگنگارها و کتیبه‌های چند هزار ساله تیمره، بیان کرد: بر اساس مشاهدات و مستندات موجود این معدن حدود ۲۰ متر از سنگنگارها فاصله دارد در حالی که این منطقه با توجه به ارزش تاریخی‌اش، باید کاملاً فریز اعلام شده و هر گونه فعالیتی در حریم و عرصه آن ممنوع باشد.نجفی افزود: علاوه بر سنگنگارها، محدوده تیمره شامل هزاران هکتار دره و کوه است که در آن قبرستان‌های تاریخی و آثار باستانی دیگری نیز وجود دارد. متأسفانه حفاری‌های غیرمجاز، چه توسط افراد سودجو و چه احتمالا با دخالت معدن‌کاران، قبرستان‌های تاریخی منطقه را نیز تخریب کرده است. این موضوع نشان می‌دهد که در مناطقی که معدن فعال است، به دلیل تسلط و حضور فیزیکی، احتمال سوءاستفاده‌های بیشتر نیز افزایش می‌یابد.

فعالیت به صورت پیش از جنگ را از دست دادند. همین مسئله این سوال را به وجود آورد که ظرفیت‌های بخش خصوصی و بخش دولتی برای احیا این واحدها و کارخانجات چیست و آیا این امکان وجود دارد که بنگاه‌ها تاب آوری خود را حفظ کنند یا خیر؟

در این خصوص فعالان اقتصادی و کارشناسان معتقدند که تعدیل نیروی انسانی باید آخرین گزینه یک بنگاه باشد، چرا که دولت و خود اتاق‌های بازرگانی ظرفیت‌هایی دارند که می‌توانند در نقش حمایت‌کننده ظاهر شوند و امکان عبور از شرایط جنگی فعلی را برای آن‌ها فراهم کنند.

در این خصوص فعالان بخش خصوصی این دیدگاه را مطرح می‌کنند که ایران تنها کشوری نیست که در این قرن یا حتی یک دهه اخیر وارد جنگ شده و کشورهای پویانده‌اند که وضعیت مشابه داشته‌اند. می‌توان الگوی این کشورها را در شرایط جنگی بررسی کرد و دید که آن‌ها چه اقداماتی را برای بقا خودشان انجام داده‌اند.

داود رنگی – نائب رئیس کمیسیون واردات اتاق ایران ، بر حوزه قوانین و مقررات و ضرورت تسهیل آن‌ها در شرایط فعلی تأکید کرد و گفت که در حال حاضر اگر بخش قوانین و مقررات و سامانه‌ها اصلاح شود بخشی از مشکلات بخش خصوصی و تجارت حل و فصل می‌شود. معضل اصلی چارچوب‌های قدیمی ذهنی است که بر دولت حاکم است، اینکه به عنوان مثال سامانه‌های متعدد و ناکارا بخشی از کار تجار و بخش خصوصی را سخت کرده و این مسئله می‌تواند توسط دولت اصلاح شود.

همچنین سامانه‌های ناکارا، قوانین متناقض مانع فعالیت است و اخیرا هم نبود اینترنت به یک مشکل بزرگ برای بازرگانان تبدیل شده است. این موارد باعث شده که بخش بزرگی از ظرفیت بخش خصوصی و بنگاه‌ها قفل شود. طبیعتا باید دسترسی بازرگانان به اینترنت فراهم و تسهیل شود.

علی تقوی فر دیگر فعال اقتصادی و عضو اتاق بازرگانی تهران نیز بر این باور است که در دسترس ترین اقداماتی که دولت می‌تواند برای بنگاه‌ها انجام دهد عقب‌انداختن سررسیدهای وام‌ها و تسهیلات است.

به اعتقاد او برای تاب آوری باید تسهیلات بانکی برای بنگاه‌ها فراهم کنند تا سرمایه در گردش خود را داشته باشند و سررسیدهای وام‌ها را عقب بیندازند و همچنین مالیات‌ها را تعدیل کنند. اینها کارهایی است که دولت در کوتاه مدت می‌تواند انجام دهد.

تقوی فر تصریح کرد که بخشی از این واحدها برای بازسازی زمان بر است؛ اما برخی هم در زمان کوتاهی می‌توانند راه اندازی شوند و این گونه نیست که یک یا دو سال زمان ببرد. بخشی از اینها در کوتاه مدت امکان راه‌اندازی دارند و اتاق هم برای راه‌اندازی شان تمهیداتی را اندیشیده است. به هر حال هزینه جنگ بالا است و دولت هم با محدودیت‌هایی مواجه است، ولی بخش خصوصی وارد میدان شده و اقداماتی را انجام داده است.

جناب از این مباحث اما خود پارلمان بخش خصوصی به تازگی بیانیه‌ای را اخطاب صاحبان بنگاه‌ها منتشر کرده و از آن‌ها دعوت کرده تا از سرمایه‌های انسانی شان در شرایط فعلی صیانت کنند.

در بیانیه آن‌ها آمده است: «بهرمندی از پشتیبانی و همراهی دولت در شرایط جنگی و حمایت از تداوم فعالیت بنگاه‌های اقتصادی در قالب انواع مختلف مشوق‌ها و مساعدت‌های قانونی و مقرراتی، از جمله این حقوق است. در سوی دیگر نیز، همدلی با شهروندان و به ویژه جامعه کارگری که ستون اقتصاد کشور هستند و جلوگیری از تشدید مصائب وارد امده بر آنان، از تکالیف ماست. خودداری از تعدیل نیروی انسانی در بنگاه‌های اقتصادی، مسئولیتی فراتر از حکمرانی شرکتی، بلکه برآمده از مسئولیت‌پذیری و ایران‌دوستی و از جمله مهم‌ترین اقدامات در مسیر گذر از این مقطع حساس تاریخی به شمار می‌آید.»

در این منتظر به نظر می‌رسد که حفظ نیروهای انسانی به غیر از جنبه‌های اقتصادی نیاز به احیاء و زنده نگه داشتن وجه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها دارد تا اقتصاد کشور بتواند به سلامت از این گذرگاه عبور کند.

کارگران در حال کار در یک کارخانه تولیدی

استاندار کرمانشاه با انتقاد از کندی روند پرداخت تسهیلات مصوب سفر رئیس‌جمهور، بر ضرورت تسریع در فرآیندهای بانکی تأکید کرد و گفت: پرداخت این تسهیلات بصورت روزانه پیگیری می‌شود و بانک‌ها باید با استفاده از اختیارات جدید، موانع پیش‌روی تولید و اشتغال را برطرف کنند.

نشست پیگیری و تسریع در پرداخت تسهیلات به بخش اشتغال و تولید استان روز یکشنبه به ریاست منوچهر حبیبی استاندار کرمانشاه و با حضور مدیران دستگاه‌های اقتصادی برگزار شد. در این جلسه، آخرین وضعیت تسهیلات مصوب سفر رئیس‌جمهور به استان بررسی و بر ضرورت به‌روزرسانی روزانه روندهای بانکی و استفاده حداکثری از اختیارات تفویضی دولت به استانداران تأکید شد. در این نشست که سرپرست معاونت اقتصادی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و جمعی از مدیران اقتصادی حضور داشتند، حبیبی تأکید کرد: عمده‌ترین دغدغه واحدهای تولیدی و اشتغال‌زای استان، کندی فرآیند پرداخت تسهیلات مصوب است.استاندار کرمانشاه با ابراز نارضایتی از طولانی شدن برخی مراحل بانکی، دستور داد وضعیت پرونده‌های مهم و اولویت‌دار تسهیلات ظرف ۴۸ ساعت آینده جهت پیگیری ویژه و مطالبه از بانک‌ها در پایتخت گزارش شود.

کارگران در حال کار در یک کارخانه تولیدی

۳۰۰ طرح تولیدی در مهاباد از صف انتظار؟

نیود زمین صنعتی در مهاباد طی حدود یک دهه گذشته، موجب بالاترکلفی بیش از ۳۰۰ پروانه اصولی طرح‌های تولیدی و اقتصادی در این شهرستان شده و روند اشتغال و سرمایه‌گذاری را با کندی مواجه کرده است، موضعی که اکنون با مکان‌یابی اراضی جدید و برنامه‌ریزی برای آغاز فاز نخست توسعه، وارد مرحله تازه‌ای شده است.

مهاباد به عنوان یکی از قطب‌های جمعیتی و اقتصادی جنوب آذربایجان غربی، در سال‌های اخیر با چالش جدی در تأمین زمین برای استقرار واحدهای صنعتی و تولیدی روبه‌رو بوده است. این محدودیت سبب شده بخش قابل توجهی از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی که موفق به دریافت پروانه اصولی شده‌اند، در مرحله اجرا متوقف بمانند.بر اساس آمارهای موجود، بیش از ۳۰۰ پروانه اصولی در حوزه‌های مختلف تولیدی و اقتصادی طی حدود ۱۰ سال گذشته صادر شده که به دلیل نبود زمین و عدم توسعه زیرساخت‌های شهرک صنعتی مهاباد، تاکنون وارد فاز اجرایی نشده‌اند.

تداوم این وضعیت علاوه بر کاهش انگیزه سرمایه‌گذاران، فرصت‌های اشتغال مستقیم و غیرمستقیم فراوانی را نیز از منطقه سلب کرده است. در سال‌های گذشته طرح‌های متعددی برای توسعه صنعتی مهاباد در دستور کار گرفت که از جمله مهم‌ترین آن‌ها خرید اراضی همجوار شهرک موجود بود.با این حال، طولانی بودن روندهای اداری، مسایل حقوقی مربوط به تملک اراضی و همچنین هزینه‌های سنگین خرید زمین، مانع از تحقق این برنامه‌ها شد.فعالان اقتصادی مهاباد اعتقاد دارند که طولانی شدن فرآیند توسعه، موجب افزایش هزینه‌های سرمایه‌گذاری و از دست رفتن بخشی از بازارهای هدف شده و تعدادی از سرمایه‌گذاران نیز به ناچار سرمایه خود را به سایر شهرستان‌ها یا استان‌های همجوار منتقل کرده‌اند.در نهایت پس از چند سال بررسی و پیگیری، اراضی منابع طبیعی در مجاورت کارخانه قند مرادپور مهاباد با مساحتی بیش از ۴۰۰ هکتار برای توسعه شهرک صنعتی مکان‌یابی شده است.

بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، فاز نخست این طرح در زمینی به وسعت ۱۲۷ هکتار اجرایی خواهد شد.

براساس پیش‌بینی‌ها اجرایی این فاز می‌تواند بخش قابل توجهی از تقاضای انباشته برای استقرار واحدهای تولیدی را پاسخ دهد و زمینه را برای فعال‌سازی تدریجی طرح‌های راکد فراهم کندبا آمادسازای زیرساخت‌هایی همچون راه دسترسی، شبکه برق، آب و گاز، بخشی از طرح‌های دارای اولویت در کوتاه‌ترین زمان وارد مرحله ساخت و بهره‌برداری شوند.ملاحظات زیست‌محیطی در کنار توسعه اقتصادی هرچند اراضی مورد نظر فاقد عوارض طبیعی خاص اعلام شده، اما نزدیکی آن به حریم و محدوده تالاب فصلی «بِقشلاق» موضوع انجام مطالعات تکمیلی را ضروری کرده است.

به همین منظور، تعیین دقیق حریم تالاب و بررسی اثرات زیست‌محیطی طرح در دستور کار دستگاه‌های مرتبط قرار گرفته است. اداره کل حفاظت از محیط زیست آذربایجان غربی تأکید دارد توسعه صنعتی باید با رعایت اصول پایداری و حفظ اکوسیستم‌های طبیعی همراه باشد تا ضمن ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی، آسیبی به منابع طبیعی و زیستگاه‌های منطقه وارد نشود.

ریسمانی که کودکان را به زندگی گره می‌زند

مراقب حال خودشان باشند. پدر و مادری که از شدت اضطراب فرو ریخته‌اند، نمی‌توانند برای کودک پناهگاهی امن باشند.

وی، درباره آموزش‌های آنلاین که این روزها از پشت صفحه گوشی دنبال می‌شود، افزود: این کلاس‌ها ریسمانی است که کودک را هنوز به زندگی عادی وصل نگه می‌دارد و بسیار ارزشمند است اما صفحه گوشی نمی‌تواند جای دودین در حیاط مدرسه و یگو بخند یا همکلاسی‌ها را بگیرد. کودک پشت گوشی، ذهنش در کلاس است اما تنش در اتاقی تنها جا مانده است و این شکاف را والدین باید با آغوش، بازی و همدلی پر کنند.

وی یادآور شد: باید تصویر را برای همه کودکان یکسان ندید زیرا برخی از کودکان در مناطق محروم یا روستایی اساما به اینترنت و گوشی دسترسی ندارند و از همین ریسمان کوچک هم محروم هستند که این کودکان با تهدیدهای چندلایه‌تری روبه‌رو بوده و صدای انفجار فقط یک لایه از ناامنی آن‌ها است که این روانشناس در پاسخ به نگرانی والدین درباره اثرات بلندمدت این روزها بر شخصیت کودک، گفت: کودکان شش‌گانه نینستند بلکه انعطاف‌پذیر هستند و اگر این ناامنی‌ها تداوم پیدا کند و کودک بی‌بانه بماند، ممکن است در بزرگسالی به سمت شخصیتی سخت و بی‌اعتماد به صمیمیت برود یا اسیر الگوهای تکراری تنش و بحران شود.

وی ادامه داد: اگر کودک در آغوش خانواده دیده و شنیده شود، اتفاقاً می‌تواند به آسانی قوی‌تر و همدل‌تر تبدیل شود. روانشناسان به این پدیده «شد پس از تروما» می‌گویند. پس ما به جای نگرانی فلج‌کننده، باید روی حمایت درست تمرکز کنیم.

✓ راهکار ساده برای در کنار کودک بودن

محمدیان با تأکید بر پریش از جمله‌هایی مثل «چیزی نیست» یا «رد که گریه نمی‌کند»، گفت: اول بدون قضاوت و بدون عجله برای ساکت کردن گوش بدهید و سپس کمکش کنید اسم چیزی که حس می‌کند مثل ناراحتی، گنجی یا ترسیدن را پیدا کنید. وقتی به آن حس بی‌شکل اسم بدهید، برای کودک قابل فهم‌تر می‌شود. سپس بپرسید «آلان به چی نیاز داری؟» شاید فقط یک آغوش بخواهد. در نهایت، کاری هرچند کوچک مثل کشیدن نقاشی برای صلح یا دعا کردن به او بسپارید زیرا این کار حس توانمندی را به او برمی‌گرداند.

وی به ظرفیت فرهنگ ایرانی اشاره کرد و افزود: مفاهیمی مثل «توکل»، «همدلی همسایگی» و «نذر محبت» می‌تواند لنگر گام‌های معنوی خوبی برای کودکان در این روزها باشد. خانواده‌ها می‌توانند از این مفاهیم برای گفتگو با فرزندانشان استفاده کنند.

✓ فروپاشی نهادهای امنیتی در بطن ذهن کودک

ابوالفضل محمدیان با اشاره به این‌که کودکان در معرض مستقیم جنگ نینستند، اما صدا و اخبار آن را دریافت می‌کنند، اظهار کرد: وقتی کودک صدای انفجار می‌شنود یا خبری مانند حادثه تلخ مدرسه میناب را از تلویزیون یا شبکه‌های اجتماعی می‌بیند، حتی اگر خودش آسیبی ندیده باشد، جهان ذهنی‌اش ترک برمی‌دارد. برای او که تا دیروز مدرسه را یک پناهگاه امن می‌دانست، ناگهان این تصور شکل می‌گیرد که نکند مدرسه من هم روزی همین بلا سرش بیاید و این موضوع به معنای فروپاشی نهادهای امنیت است، بدون آن‌که حتی یک گلوله از نزدیکی او رد شده باشدوی افزود: در مرحله بعد، کودک با مفهومی ناخوشایند از «یستی» روبه‌رو می‌شود او شاید مرگ را نفهمد اما ندون ناگهانی آدم‌ها را عمیقاً حس می‌کند و اینجاست که اعتماد بنیادین او به جهان پیرامونش خدشدار می‌شودوی با بیان این‌که بسیاری از خود والدین، در این شرایط سردرگم و مضطرب هستند، تأکید کرد والدین قرار نیست قهرمان‌های شکست‌ناپذیر باشند؛ اتفاقاً اگر پدر یا مادری بگوید «من هم ناراحتم، من هم می‌ترسم، اما با هم از این حس عبور می‌کنیم»، به کودک یاد می‌دهد که ترس یک احساس طبیعی است و می‌شود آن را با کسی قسمت کرد و از آن گذشت.

✓ والدین به حکم نرده محافظ لبه پر نگاه

محمدیان، والدین را به «رده محافظ لبه پرنگاه» تشبیه کرد و گفت: آن‌ها نمی‌توانند پر نگاه را از بین ببرند اما می‌توانند نرده‌ای باشند که کودک با تکیه بر آن، احساس امنیت کند و برای این کار، باید ایاند

روزنامهٔ «روز اقتصاد»

دوشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۳۰۵ه‍.ش
شماره ۱۰۹۵
www.marzeghtesad.ir

اخبار و رویدادها

♥ ایمیل حدادی و نازون به استقلال
منیر الحدادی و داکتر نازون با ارسال ایمیل خواستار دریافت مطالبات خود شده‌اند و موسی جنبو هم درخواست فسخ قرارداد داده است.
منیر الحدادی و داکتر نازون با ارسال ایمیلی به باشگاه استقلال خواهان ریافت مطالبات خود شدند. این در حالی است که مسئولان باشگاه استقلال مدعی هستند، نازون ۲۰ روز پیش بخشی از مطالبات خود را دریافت کرده است.
موسی جنبو نیز با ارسال ایمیلی خواستار فسخ قرارداد خود با آی‌پوشان شد. دیگر خارجی‌های استقلال فعلا ایمیلی را ارسال نکرده‌اند.

اخبار ورزشی

♥ واکنش مصری‌ها به احتمال غیبت محمد صلاح در جام جهانی
فدراسیون فوتبال مصر به مصدومیت محمد صلاح و احتمال غیبت او در جام جهانی ۲۰۲۶ واکنش نشان داد.

ابراهیم حسن، مدیر تیم ملی فوتبال مصر، درباره جزئیات مصدومیت محمد صلاح، کاپیتان تیم ملی مصر، در بازی مقابل کریستال پالاس در هفته‌سی‌وچهارم لیگ برتر انگلیس صحبت کرد.
محمد صلاح در دقیقه ۵۸ بازی، پس از دویند با سرعت با یکی از مدافعان کریستال پالاس، روی زمین افتاد و سپس عضله پشت ران خود را گرفت و در خواستت تعویض کرد.
آر.نه اشولوت، سرمربی هلندی لیورپول، بلافاصله تصمیم به تعویض او گرفت تا از تشدید مصدومیت جلوگیری شود.

بر اساس گزارش رسانه‌های انگلیسی، مدت زمان دقیق غیبت محمد صلاح پس از تکمیل آزمایش‌های پزشکی و تأیید تشخیص نهایی، امروز مشخص خواهد شد.ابراهیم حسن اعلام کرد که آزمایش‌های اولیه نشان داده است محمد صلاح دچار پارگی در عضله پشت ران شده است و پیش‌بینی می‌شود دوره غیبت او حدود چهار هفته باشدوی همچنین به هواداران درباره حضور محمد صلاح در جام جهانی اطمینان داد و گفت که تیم فنی به طور مستمر وضعیت او را پیگیری خواهد کرد تا بتواند قبل از شروع جام جهانی به صورت طبیعی به میدان بازگردد.

تیم ملی فوتبال مصر در جام جهانی پیش رو با تیم‌های ایران، بلژیک و نیوزلند همگروه است.

اخبار بین‌المللی

♥ بیانیه علیرضا منصوریان خطاب به هواداران تیمش
باشگاه الطلیبه با انتشار بیانیه‌ای از هواداران خود برای حضور گسترده در تمرینات و مسابقات تیم دعوت کرد.

باشگاه الطلیبه در بیانیه‌ای رسمی از اعضای کانون هواداران خود خواست تا با حضور فعال در مسابقات رسمی و حتی جلسات تمرینی، از تیم محبوبشان حمایت کنند. در این پیام تأکید شده که حضور تماشاگران نقش مهمی در افزایش روحیه بازیکنان و تقویت انگیزه آن‌ها برای ارائه بهترین عملکرد دارد.

در این بیانیه آمده است که حمایت هواداران در جایگاه تماشاگران می تواند انرژی مضاعفی به بازیکنان منتقل کند و فضای مثبتی در تیم ایجاد کند؛ فضایی که به گفته باشگاه، در نهایت به ارتقای کیفیت عملکرد و دستیابی به نتایج بهتر کمک خواهد کرد. همچنین حضور هواداران در تمرینات به‌عنوان نشانه‌ای از همبستگی و تعلق خاطر به باشگاه تلقی شده است.باشگاه الطلیبه همچنین تأکید کرده است که هواداران، بخش جدایی‌ناپذیر از مسیر موفقیت تیم هستند و حمایت آن‌ها می تواند تفاوت‌های مهمی در نتایج ایجاد کند. در این بیانیه، نقش بدهن هواداری به عنوان پشتیبان اصلی تیم پررنگ توصیف شده است.در همین حال، علیرضا منصوریان، سرمربی تیم الطلیبه، نیز در گفت‌وگویی جداگانه از هواداران خواسته است با حضور در محل تمرین و مسابقات، حمایت پررنگ‌تری از تیم داشته باشند. او تأکید کرده که حضور پرشور هواداران می تواند تأثیر مستقیمی بر عملکرد بازیکنان در مسیر رقابت‌ها داشته باشد.

اخبار ورزشی

♥ این سه استقلالی می خواهند جدا شوند
به بازیکن خارجی تیم فوتبال استقلال به دلیل عدم دریافت مطالبات‌شان به این باشگاه نوتیس (خطار) ارسال کردند.

منیر الحدادی، موسی جنبو و دوکتز نازون، سه بازیکن خارجی استقلال با ارسال ایمیل نوتیس (خطار) به این باشگاه خواهان دریافت مطالبات خود شده‌اند.

در ایمیل این سه بازیکن اشاره شده که در صورت عدم اقدام باشگاه استقلال برای مطالبات در تاریخ قید شده، فرادادشان را یک طرفه فسخ خواهند کرد. آنتونیو اُان، دروازه‌بان اسپانیایی استقلال نیز خواهان دریافت مطالباتش شده، اما نوتیس نداده است.

این در شرایطی است که با توجه به تحریم‌ها همواره انتقال پول به خارج از کشور با مشکلاتی مواجه بوده و علاوه بر این موضوع، شرایط جنگی نیز به آن اضافه شده است. با این حال باشگاه استقلال به دنبال راهی برای پرداخت مطالبات بازیکنان نامبرده است.

پس از تجاوز نظامی آمریکا و رژیم صهیونیستی، بازیکنان خارجی از جمله خارجی‌های استقلال به کشورهای خود بازگشتند. منیر الحدادی، موسی جنبو، دوکتز نازون، آنتونیو اُان، رستم اشورماتوف، جلال‌الدین ماشارییوف و یاسر آسانی بازیکنان غیرایرانی استقلال هستند.

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

خط دفاع تیم ملی فوتبال باید جوان شود

اخبار ورزشی

♥ خط دفاع باید جوان شود
وی در مورد نگرانی اهالی فوتبال از خط دفاع تیم ملی گفت: خط دفاع یکی از حساس‌ترین خطوط در فوتبال است و باید نقطه قوت تیم باشد. خط دفاع تیم ملی میانگین سنی بالایی دارد و باید هرچه زودتر تا قبل از شروع بازی های جام جهانی ترمیم شود. ترکیبی از بازیکنان جوان و با تجربه می‌تواند خط دفاع را به نقطه قوت تیم ملی تبدیل کند. حریفان ایران بازیکنان جوان و پر انرژی دارد و باید خط دفاع به گونه ای ترمیم شود که مدافعان اجازه ندهند هیچ مهاجمی به راحتی از دفاع ما عبور کند. بطور حتم سرمربی تیم ملی به نقاط قوت و ضعف تیم ملی کاملا آشناست و خیلی زود نقاط ضعف را برطرف خواهد کرد.

اخبار بین‌المللی

♥ راز موفقیت ملی پوشان مشخص است
کارشناس فوتبال رمز موفقیت تیم ملی در جام جهانی را بازی‌های تدارکاتی دانست و گفت: اصلی ترین دلیل برای رسیدن به موفقیت در جام جهانی برگزاری چند بازی تدارکاتی با تیم های قوی است. بازی با تیم های همچون کاستاریکا یا برخی تیم های آسیایی نمی‌تواند ملی پوشان ما را به ماهرنگی کامل برساند. باید با تیم هایی بازی کنیم که تحت فشار قرار بگیریم و آماده شویم که در جام جهانی مقابل حریفان پر قدرت ظاهر شویم. فدراسیون فوتبال هر چه در توان دارد باید بگذارد تا بتواند ۲ یا ۳ حریف خوب و قدرتمند برای بازی با تیم ملی تدارک ببیند در غیر اینصورت نباید انتظارات را از تیم ملی بالا ببریم و این ذهنیت را بین مردم بوجود بیاوریم که به راحتی از مرحله اول صعود خواهیم کرد.

حمودی با انتقاد از مسئولان سازمان لیگ بدلیل ادامه برگزاری لیگ بیست و پنجم گفت: لیگ بدلیل جنگ تحمیلی تعطیل شد و با توجه به زمان اندک تا شروع جام جهانی و برگزاری اردوی آمادگی تیم ملی قرار است لیگ بعد از جام جهانی ادامه پیدا کند. ادامه این لیگ هیچ کمکی به فوتبال ما نخواهد کرد و تاثیر مثبتی هم نخواهد داشت. مسئولان فوتبال کشور باید این لیگ را به فراموشی بسپارند و با یک برنامه ریزی دقیق خود را آماده شروع لیگ بیست و ششم کنند. برگزاری لیگ بیست و پنجم فقط از لحاظ اقتصادی به تیم های لیگ برتری ضربه خواهد زد و نمی‌تواند پوئن مثبتی برای فوتبال ما داشته باشد

اخبار ورزشی

♥ استقلال شایسته حضور در لیگ قهرمانان است
وی در مورد انتخاب استقلال به عنوان تیم ایرانی در لیگ قهرمانان آسیا گفت: با توجه به شرایط کشور و اعلام تیم ایرانی به کنفدراسیون آسیا برای حضور در لیگ قهرمانان آسیا استقلال شایسته ترین انتخاب بود. آیی ها با اقتدار در صدر جدول حضور داشتند و می‌توانند نماینده شایسته ای برای کشورمان در لیگ قهرمانان آسیا باشند. مدیران استقلال باید دست به کار شوند و هر چه زودتر خارجی های با کیفیت را به تهران برگردانند تا استقلال با یک تیم کامل و بدون نقص خود را آماده شروع لیگ برتر و لیگ قهرمانان آسیا کند.

اخبار بین‌المللی

کارشناس فوتبال امارات با انتقاد از سردار آزمون گفت: این بازیکن نتوانسته عملکرد خوبی داشته باشد و باشگاه شباب الاهلی باید به فکر جذب مهاجم جدید باشد.

سردار آزمون مهاجم ایرانی تیم فوتبال شباب الاهلی امارات در فصل جاری اکثر دیدارهای تیم خود را به دلیل مصدومیت از دست داده است و نتوانسته عملکرد فصل گذشته را تکرار کند و همین موضوع باعث انتقاد اهالی فوتبال در امارات به این بازیکن شده است.

«سالم جوهر» کارشناس فوتبال امارات در گفتگو با شبکه «حدث الراضیه» و با انتقاد از عملکرد سردار آزمون اظهار داشت: سردار آن سطحی را که از او انتظار می‌فت ارائه نمی‌دهد و در حال حاضر نشانی از فرم همیشگی‌اش دیده نمی‌شود. به نظر می‌رسد در بازی‌های اخیر در شرایط مطلوبی قرار ندارد و تیم نیز بیشتر از عملکرد جمعی خود بهره برده است تا نمایش فردی او.

وی ادامه داد: شباب الاهلی برای ادامه مسیر خود به یک مهاجم آماده و تاثیرگذار نیاز دارد و در حال حاضر سردار آن نقش تعیین‌کننده را کمتر ایفا می‌کند. حتی در برخی مسابقات، تیم بدون اتکا به او نیز توانسته روند موافی داشته باشد و نتیجه بگیرداین کارشناس در پایان تأکید کرد: در نهایت آنچه اهمیت دارد، تصمیم‌های فنی کادر مربیرگی است و اینکه چگونه بتوانند از ظرفیت تمام بازیکنان، از جمله سردار، بهترین استفاده را برای تقویت تیم در ادامه رقابت‌ها به کار ببرند.

دلیل غیبت بانوان در بازی‌های آسیایی

نایب‌رئیس بانوان فدراسیون فوتبال با اشاره به نتایج تیم ملی در جام ملت‌های آسیا گفت: به دلیل فاصله با مدعیان و عدم کسب مدال اعزام این تیم به بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ در دستور کار قرار نگرفت.
فریده شجاعی، درباره شانس اعزام تیم ملی فوتبال زنان به بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگويا اظهار کرد: پیش از این درباره شرایط تیم ملی برای حضور در این رقابت‌ها جلساتی با کمیته ملی المپیک برگزار شد. با توجه به سیاست این کمیته مبنی بر اعزام کیفی تیم‌ها و تمرکز بر رشته‌های مدال آور در نهایت اعزام شد تیم ملی فوتبال زنان در این دوره از بازی‌ها حضور نخواهد داشت.

نایب‌رئیس بانوان فدراسیون فوتبال در پاسخ به این سؤال که آیا امکان رایزنی و چانه‌زنی برای اعزام تیم ملی زنان وجود نداشت؟ با توجه به اینکه تیم امید مردان نیز در شرایطی مشابه و بدون شانس قطعی مدال معمولاً به این بازی‌ها اعزام می‌شود، گفت: چانه‌زنی زمانی معنا دارد که از شانس واقعی برای کسب نتیجه مطمئن باشیم. تیم ملی زنان در مسیر رشد و توسعه قرار دارد و در حال حاضر رسیدن به سکو در این سطح از رقابت‌ها دور از دسترس است. بازی‌های آسیایی رویدادی مهم است و نتایج آن بر عملکرد کلی کاروان ورزشی کشور تأثیرگذار خواهد بود.

شجاعی ادامه داد: در جام ملت های فوتبال زنان آسیا که اخیرا به میزبانی استرالیا بر گزار شد تیم ملی ایران بین ۱۲ تیم حاضر جایگاه مطلوبی کسب نکرد و با توجه به این شرایط تصمیم بر این شد که در این مقطع اعزام به بازی‌های آسیایی صورت نگیرد.

نایب‌رئیس بانوان فدراسیون فوتبال در ادامه خاطر نشان کرد، تیم ملی فوتبال زنان فرصت‌های مهم‌تری برای رشد پیش رو دارد و فدراسیون در حال برنامه‌ریزی برای آماده‌سازی بهتر این تیم در دوره‌های آینده است. ما تاکنون موفق به کسب سهمیه حضور در جام ملت‌ها شده‌ایم اما

برای حضور در بازی‌های آسیایی هنوز نیاز به زمان و تقویت بیشتر داریم.

وی در ادامه افزود: به‌زودی رقابت‌های انتخابی المپیک و فیفای‌ای آغاز خواهد شد و تلاش ما این است که تیم ملی فوتبال زنان با برنامه‌ریزی دقیق و آمادگی مناسب در این مسابقات حاضر شود و مسیر پیشرفت خود را ادامه دهد.

اعلام آمادگی استقلال برای پیگیری فینال لیگ بسکتبال زنان

فینال است، ادامه خواهیم داد.
وی همچنین در مورد شرایط آمادگی بازیکنانش با توجه به اینکه مدت زمانی را دور از تمرینات گروهی بودند، گفت: بازیکنان پیش از ورود دوباره به جلسات گروهی تمرین، به صورت انفرادی تمرین بدنسازی داشتند. بنابراین با آمادگی خوبی وارد تمرینات گروهی شدند. البته شخصا انتظار این حد از میزان آمادگی آنها را نداشتم، شرایطی که آنها داشتند راهمان را هموارتر کرد. امیدوارم در ایسن مدت تقریبا دو هفته ای بتوانیم به آمادگی و هماهنگی تیمی هم برسیم.

جمعی در مورد بازیکنان خارجی تیمش گفت: یکی از بازیکنان خارجی تیم را از دست داده ایم اما «چیا رائل ویست» بازیکن آمریکایی مان را همچنان در اختیار داریم. با همین شرایط برای پیگیری فینال آماده می شویم چون اعتقاد دارم که بهتر است تکلیف قهرمان در زمین بازی مشخص شود. تلاش مان هم این است که بتوانیم قهرمان شویم و این عنوان را نهایت با یک بازی دیگر به دست بیاوریم.

دیدار نخست فینال لیگ برتر بسکتبال زنان ۸ اسفند سال گذشته میان دو تیم استقلال و آکادمی سحر برگزار شد که طی آن این پوشان موفق به شکست حریف خود شدند. قرار بود دومین جدال میان این دو تیم به فاصله دو روز، در تاریخ ۱۰ اسفند بر گزار شود اما حمله صهیونی – آمریکایی به ایران مانع از آن شد.

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

اخبار بین‌المللی

اخبار ورزشی

